

Radio- og tv-nævnet

5. juli 2010

Lykke Nordblom
Fuldmægtig

Ino@bibliotekogmedier.dk
Direkte tlf.: 3373 3347

J. nr. 2010-014189

Radio- og tv-nævnets udtalelse om DRs public service-redegørelse for 2009

DR har den 29. april 2010 indsendt sin redegørelse for opfyldelse af public service kontrakten i 2009 til Radio- og tv-nævnet. Nævnet afgiver hermed i henhold til radio- og fjernsynslovens § 40, stk. 2, sin udtalelse herom.

1. Lovgrundlag og baggrund

Ifølge radio- og fjernsynslovens § 40, stk. 2, skal Radio- og tv-nævnet afgive en udtalelse om, hvorvidt DRs redegørelse opfylder den public service-kontrakt, som DR har indgået med Kulturministeriet vedrørende perioden 2007-2010.

2. DRs public service-kontrakt

Public service-kontrakten mellem DR og Kulturministeriet har virkning fra den 1. januar 2007 til 31. december 2010. Kontrakten er på en del punkter mere detaljeret end den tidligere, og nye områder er kommet til.

Af kontraktens punkt 15, "Kontraktens overholdelse", fremgår, at DR hvert år skal udarbejde en redegørelse for, hvordan public service-forpligtelserne er blevet opfyldt i det forudgående kalenderår. Denne redegørelse skal senest den 1. maj indsendes til Radio og tv-nævnet med henblik på Nævnets vurdering. Af kontrakten fremgår således, at:

"Redegørelsen skal fyldestgørende og retvisende redegøre for, hvordan kontrakten er opfyldt eller forsøgt opfyldt, samt overordnet redegøre for, hvilke ressourcer der er medgået til opfyldelsen af forpligtelserne. Hvis det ikke har været muligt at opfylde en forpligtelse, skal der redegøres for baggrunden herfor, og for hvordan forpligtelsen fremover kan opfyldes.

Følgende oplysninger skal fremgå af redegørelsen:

- 1. Omfanget af nyhedsprogrammer i tv og nyheder på fremmedsprog.*
- 2. Omfanget af dansksprogede programmer i tv.*
- 3. Omfanget af nyproduceret dansk dramatik i tv og radio.*
- 4. Omfanget og karakteren af dansk musik på de forskellige platforme, særlige aktiviteter til fremme af dansk musik og danske musiktalenter, DRs egen musikvirksomhed i form af ensembler, koncerter, events mv. samt omfanget af tv-programmer om dansk musik.*

5. *Omfanget af indsatsen på kulturområdet, herunder omfanget af radio- og tv-programmer om dansk kultur.*
6. *Omfanget af radio- og tv-programmer om de mindre idrætsgrene i Danmark.*
7. *Udlægning af produktion og produktionsfaciliteter til uafhængige producenter i tv og radio samt på andre platforme (opgjort ved omkostningerne forbundet hermed).*
8. *En redegørelse for engagementet i dansk filmproduktion,*
9. *DRs andel af europæiske tv-programmer og andel af europæiske programmer fra uafhængige producenter (opgjort i timer og pct. andel).*
10. *Omfanget af programvirksomheden og tjenester rettet mod børn og unge i radio og tv m.v. samt beskrivelse af hvilke aktiviteter, der har fundet sted med henblik på styrkelse af DRs virksomhed i forhold til børn og unge.*
11. *DRs brug af tekstning, tegnsprogstolkning eller andre teknologiske metoder til at styrke handicappedes adgang til tv-programmerne.*
12. *Omfanget af indsatsen på undervisningsområdet.*
13. *Det samlede omfang af genudsendelser af programmer i radio og tv fordelt på de forskellige programkategorier.*
14. *Omfanget af den regionale radioprogramvirksomhed.*
15. *Fordelingen af forskellige programtyper på sendefloden (note: for tv kl. 17-24) og på kanalerne, hvordan disse programudbud er blevet brugt af seere og lyttere, og hvordan publikum har vurderet programmerne.*
16. *Beskrivelse af public service on-line-virksomhedens indhold.*
17. *Redegørelse for foretagne værditests af nye tjenester og resultatet heraf,*
18. *Redegørelse for DRs dialog med befolkningen, herunder særlig lytter- og seerorganisationerne, og de organisatoriske rammer for denne dialog.*

DR skal herudover redegøre for opfyldelsen af øvrige public service-forpligtelser i kontrakten, såfremt Radio- og tv-nævnet fremsætter anmodning herom..."

3. DRs redegørelse.

Udover public service-redegørelsen for 2009, der foreligger selvstændigt, samt årsrapporten for 2009 har DR udarbejdet "DR i 2009". Denne publikation er et resumé af DRs årsregnskab og DRs public service-redegørelse til en bredere offentlighed. "DR i 2009" er ikke en del af DRs formelle afrapportering af opfyldelsen af public service-kontraktens krav, og Radio- og tv-nævnet vil således ikke forholde sig til denne publikation.

Redegørelsen på 73 sider er disponeret i 26 kapitler, der dels omfatter de 18 krav ovenfor, hvoraf enkelte er delt ud på flere kapitler, samt yderligere krav, der ikke fremgår af de 18 krav ovenfor, men er beskrevet andet steds i public service-kontrakten. Således understreger DR i redegørelsens første afsnit "DRs redegørelse", "at der i kontrakten ikke er en direkte "en-til-en" sammenhæng mellem de nævnte krav til DRs afrapportering og kontraktens indholdsmæssige krav. Det indebærer, at mens det formelle krav til afrapportering kan være på et overordnet niveau, er det underliggende indholdsmæssige krav ofte mere detaljeret, hvilket får betydning for den endelige udformning af redegørelsen.". Det bemærkes også i det indledende afsnit, at dialogen med Radio- og tv-nævnet i forbindelse med redegørelserne

for 2007 og 2008 har haft indflydelse på redegørelsens udformning og indhold. Redegørelsen forekommer mere overskuelig og velstruktureret end i 2008.

4. Radio- og tv-nævnets generelle kommentarer til DRs redegørelse

Generelt har Nævnet i sin vurdering af redegørelsen lagt vægt på:

1. Om de specifikke minimumskrav i kontraktens punkt 15 er opfyldt. Dvs. om taloplysninger og tabeller mv. er tilstrækkelig detaljerede, og om brug af begreber og kategorier svarer til gængse mediefaglige standarder.
2. Om der er overvejelser om kvalitet på de punkter, hvor kontrakten nævner dette, f.eks. omkring børneprogrammer.
3. Selve resultaterne. Dvs. om redegørelsen fyldestgørende og retvisende redegør for, hvordan kontrakten er opfyldt eller forsøgt opfyldt, og om der - hvis det ikke har været muligt at opfylde en forpligtelse - er redegjort for baggrunden herfor, og for hvorledes forpligtelsen fremover kan opfyldes, jf. indledningen til kontraktens punkt 15.
4. Om der er kommentarer og overvejelser vedrørende andre dele af kontrakten, f.eks. om aktiv sprogpolitik, integration, mangfoldighed af kultur, livsopfattelser og levevilkår, koordineringen med TV 2 om dansk tv-dramatik, beskyttelse af børn og unge, bl.a. med hensyn til sendetidspunkter.

5. Radio- og tv-nævnets kommentarer til de enkelte dele af redegørelsen

Indledningsvis belyses DRs samlede sendetid på tv og radio.

Der er for tv's vedkommende redegjort separat for timeantallet for DR1+DR2 samt for de nye kanaler DR Update, DR Ramasjang, DK K og DR HD. Der vil af sammenlignelighedsgrunde i forhold til tidligere år i denne udtalelse som udgangspunkt blive set på tal for DR1, DR2 samt DR1+DR2, der kan sammenlignes med tal for "DR TV" de tidligere år.

Sendetimer på DR TV	2007	2008	2009	2007-2009	2008-2009
DR1	6.693	6.997	6.986	293	-11
DR2	4.334	4.635	4.441	107	-194
DR1+DR2*)	11.027	11.632	11.427	400	-205
DR TV I alt**)	-	-	22.201	-	-

Kilde: DRs public Service-redegørelse 2009 tabel 1 s. 6

*) DR1+DR2 i 2009 svarer til "DR TV" i 2007 og 2008

**) DR TV I alt: DR1, DR2, DR Update, DR Ramasjang, DR K, DR HD

Der er fra 2008 til 2009 sket et fald i sendetimerne for DR1 og DR2 samlet på 205 timer, heraf 194 timer på DR2. I forhold til 2007 er der dog fortsat tale om en stigning. Det store fald på DR2 tilskrives først og fremmest, at DR2 i forbindelse med overgangen til det jordbaserede digitale sendenet ophørte med at sende transmissioner fra Folketinget, der nu sender på sin egen tv-kanal.

Medregnes de nye kanaler, har DR sendt mere end 22.000 timers tv i 2009 og dermed stort set fordoblet sit timetal i forhold til de foregående to år. DR Update udgør dog 8.760 af sendetimerne for de nye kanaler, hvoraf de 8.510 timer er genudsendelsestimer, hvilket afspejler karakteren af sendefladen på DR Update.

Da der på DRs nye kanal DR HD løbende samsendes med DR1 og DR2 har Nævnets sekretariat i en høring forespurgt til status af timerne på DR HD som enten førstegangs- eller genudsendelsestimer. DR har i sit høringssvar bl.a. skrevet, at

"Samsending på TV er en ny type udsendelse, som hverken DRs systemer eller Infosys) kan håndtere fuldt ud endnu. Det forventes, at vore systemer kan håndtere disse i rapporteringssammenhænge i løbet af 2010, således at public service redøgørelsen for 2010 vil indeholde disse oplysninger. Der arbejdes samtidig for, at vi i DR vil kunne håndtere samsendte udsendelser i Infosys.*

På baggrund af de informationer, DR manuelt har kunnet udtrække af vores system, har vi fundet de udsendelser, der har været samsendt på DR HD og de øvrige kanaler i 2009 efter kanallanceringen 1. november. Det drejer sig om 63,9 timer i alt. I nedenstående tabel [ikke bragt her] er førstegangsausendelse og genudsendelse udtryk for den registrering, der har været foretaget i vores systemer. Dette betyder, at 27,2 timer af de samsendte timer på DR HD er registreret som førstegangstimer på kanalen, og at 20,5 timer har været registreret som genudsendelser på kanalen, samtidig med at disse udsendelser har været førstegangsausendelser på de øvrige kanaler."

*) Infosys er TNS Gallups system til måling af de officielle tv-seertal.

På radio er det samlede timetal for DR steget fra 267.396 timer til 275.718 timer, en stigning på 8.322 timer, der først og fremmest tilskrives, at DR i slutningen af 2008 åbnede for en række nye tilbud på DAB- og netradio, bl.a. DR New Jazz og DR Pop DK.

5.1 Kommentarer ad krav, jf. kontraktens punkt 15

I det følgende gennemgår Nævnet, hvorledes de enkelte rapporteringspunkter, jf. kontraktens punkt 15, er omtalt i DRs redegørelse, og afgiver sine bemærkninger hertil. Nævnets bemærkninger fremkommer på baggrund af en vurdering ud fra de ovennævnte fire vurderingskriterier for opfyldelse af kontraktens krav.

Af overskuelighedsgrunde følges den rækkefølge, hvori DR gennemgår opfyldelsen af kontraktens krav i public service-redegørelsen, snarere end kravenes rækkefølge i kontrakten, som gengivet ovenfor i afsnit 2. I den følgende gennemgang behandles også særlige emner, som Nævnet har bedt DR redegøre for, enten fordi Nævnet har fundet mangler i redegørelsen, eller fordi Nævnet har ønsket et emne nøjere belyst.

5.1.1 Fordelingen af programtyperne på sendefladen og på kanalerne (herunder redegørelse for P2), førstegangs- og genudsendelser (Krav 13 og 15)

TV

DR oplyser i redegørelsen om DR TVs førstegangsausendelser fordelt på programtyper og kanaler dels i hele døgnet (Tabel 3A og 3B) og dels i aftenfladen kl. 17-24

(Tabel 4A og 4B). Tal for hovedkanalerne DR1 og DR2 og DR1+DR2 vises separat i tabel 3A og 4A, mens de nye kanaler vises i tabel 3B og 4B. Ligeledes oplyses som krævet om genudsendelsernes timetal, der fremgår af tabel 11A, 11B, 12A og 12B. Tabellerne for førstegangstimer og genudsendelsestimer er identisk opbygget, så det er let og overskueligt at sammenligne timetallene.

Andelen af genudsendelser på tv er 58 % i hele døgnet, hvilket er højere end i både 2007 (55 %) og 2008 (53 %). DR anfører bl.a., at genudsendelser øger tilgængeligheden af programmerne, så flere danskere kan se f.eks. de omkostningstunge produktioner, men nævner også økonomiske grunde til at genudsende programmer.

DR skriver, at det især er uden for tidsrummet kl. 17-24, at der er sket en stigning i antallet af genudsendelser på DR1 og DR2. Især genudsendes udenlandsk dramatik om natten og om eftermiddagen, ligesom musikprogrammet Boogie genudsendes om natten. Derudover blev i løbet af sommeren på DR2 genudsendt flere timer i kategorierne "Aktualitet og debat" samt "Nyheder". Stigningen i genudsendelsestimerne begrundes bl.a. med, at 2008 var et stort sportsår med ekstra mange førstegangstimer bl.a. på grund af OL. En mindre andel af genudsendelsestimerne på DRs hovedkanaler tilskrives også lanceringen af DR Ramasjang, hvor DR valgte at give en række programmer premiere på den nye kanal og derfor registrerede den efterfølgende udsendelse af disse programmer på DR1 som genudsendelser, selvom det var første gang, disse programmer blev vist på DR1.

Således gives der gode forklaringer på udviklingen i de forskellige programkategorier på DRs kanaler – både hvad angår førstegangstimer, genudsendelsestimer og totale timer. Bl.a. skyldes faldet i førstegangstimer i kategorien "Aktualitet og Debat" på DR2, at denne kanal nu ikke længere sender transmissioner fra Folketinget, da Folketinget har fået sin egen tv-kanal.

Nævnet bemærker, at der i kategorien "Præsentation", der dækker over programoversigter, trailere og beskrivelse af, hvad der sker lige nu på andre DR-kanaler, er sket en stigning fra 327 timer i 2007 til 371 timer i 2008 og 414 timer i 2009. Det betyder, at denne kategoris andel af førstegangstimerne på DR1 og DR2 er steget fra 6,6 % i 2007 til 8,6 % i 2010. DR anfører, at præsentationerne tjener en meget vigtig funktion som kilde til oplysning om, hvad danskerne kan se på DRs kanaler – især på DR1, der ses af en stor del af befolkningen.

De fleste af tv-programkategorierne behandles nærmere i senere afsnit i DRs redegørelse, og vil således blive behandlet nærmere i senere afsnit af denne udtalelse.

Det kræves flere steder i DRs public service-kontrakt, at DR opgør timer på forskellige områder på henholdsvis førstegangstimer og genudsendelsestimer. Fremkomsten af de nye DR-kanaler gør det dog formentlig relevant fremadrettet i højere grad at se på omfanget af nyproduktion frem for på omfanget af førstegangstimer og genudsendelsestimer på DRs forskellige kanaler.

Radio, herunder P2

DRs fire FM-radiokanaler har selvstændige profiler, der imødekommer forskellige behov hos lytterne og belyses hver for sig i redegørelsen fra DR.

P1 omtales som "DRs all-talk"-radio; som oplysningskanalen, der behandler samfundsmæssige og videnskabelige emner og giver baggrund, indsigt og perspektiv. Der redegøres i tabel 5 for sendetidens fordeling på de programtyper, der karakteriserer kanalen (nyheder, aktualitet, fagmagasiner, debat og samtale, dokumentar/feature). Nyheder, aktualitet samt dokumentar/feature ligger på samme andel i 2009 som i 2008, mens fagmagasiner er steget fra at udgøre 34 % i 2008 til 37 % i 2009 – lidt under de 39 %, som programtypen udgjorde i 2007. Debat og samtale er faldet til at udgøre 14 % i 2009 mod 17 % i 2008 og 19 % i 2007. Der gives – ligesom i redegørelsen for 2008 – ingen forklaring på forskydningerne i sendefloden.

P2, kanalen med klassisk musik, kultur, jazz og rytmisk musik, har DR med hjemmel i en særlig tilladelse fra Radio- og tv-nævnet indtil 31.12.2010¹. Kanalen har opretholdt sin stoffordeling som den er fastlagt i koncessionsaftalen (Tabel 6). Den omlægning af sendefloderne, som fandt sted fra 2008, hvor mange af P2s kulturprogrammer flyttede til weekenden, hvor flere lyttere har mulighed for at lytte med, er sket i dialog med Nævnet. Dette dog kun i den forstand, at Nævnet tog orienteringen til efterretning, idet ændringen ikke ændrede ved stoffordelingen og derfor ikke krævede Nævnets godkendelse.

DR redegør for opfyldelsen af kravene i tilladelsen og for et enkelt nyt tiltag i 2009 i form af sommerens tema "Frokost med Eliten". Her blev repræsentanter for det, DR betegner som eliten inden for musik, film, litteratur, billedkunst, mad, mode og design interviewet om deres liv og deres kunst. Det nævnes også, at DRs egne ensembler indtog en fremtrædende plads på P2s sendeflade i 2009 bl.a. med direkte transmissioner af mange af ensemblernes koncerter. En sendeplan, der repræsenterer den typiske sendeflade på P2, bringes s. 16 i redegørelsen.

Der redegøres også som krævet for P2s økonomi. I 2007 var driftsomkostningerne for P2 51,2 mio. kroner, et beløb der efter sparerunden faldt til 40,3 mio. kroner i 2008 og 39,5 mio. kroner i 2009. Dette er klart under udgifterne til P1 (58,1 mio. kroner i 2009) og P3 (49, mio. Kroner i 2009), hvilket er krævet i tilladelsen. Der er ikke redegjort for effekten af sparerunden på programkvalitet o.lign. Der er dog ikke fastsat målbare parametre for kvalitet i tilladelsen. Det omtales kort i afsnittet om genudsendelser, at P2 genudsender de fleste af ugens kulturprogrammer og enkelte koncerttransmissioner, men det skrives også, at der er et begrænset omfang af genudsendelser på P2 (samt på P3 og P4).

Radio- og tv-nævnet kan hermed godkende redegørelsen for P2.

P3 (Tabel 6) beskrives som DRs kanal til de unge, og som kanalen, der fornyer radiomediet, prøver grænser af og fungerer som kanalen, hvor nye og uprøvede musikere kan bryde igennem. Der er sket en vis forskydning i sendefloden, idet musikprogrammernes andel af sendefloden er steget fra 40 % i 2007 og 2008 til 46 % i 2009, mens magasinprogrammernes andel er faldet fra 47 % i 2007, 46 % i 2008 og 41 % i 2009. Ud over de deciderede musikprogrammer, udgør musikken et væsentligt element i mange af P3s øvrige programmer, bl.a. magasinprogrammerne.

¹ Radio- og tv-nævnet forlængede efter en henvendelse fra Kulturministeriet tilladelsen fra oprindeligt at gælde frem til 31.3.2009 til at gælde til 30. juni 2009. Det fremgik af "Tillægsaftalen til medieaftalen for 2007-2010 om udvikling af radiomarkedet mv." af 9. juni 2009, at det var hensigten, at tilladelsen kunne forlænges yderligere til 31. december 2010.

P3 betegnes som den primære sportskanal i DR med sportsnyheder og direkte dækning af store sportsbegivenheder, og tjener også som vigtig bidragsyder til DRs dækning af mindre sportsgrene. Sidst bemærkes, at der de seneste år er blevet arbejdet på at styrke nyheds- og aktualitetsprofilen på kanalen for at blive målgruppens foretrukne nyhedstilbud på radio.

P4 (Tabel 7) er DRs regionale kanal og dækker lokalområderne og hele Danmark. P4 er kanalen for "voksne danskere" og er uændret i sin profil: Fordelingen af programmerne i kategorierne nyheder, nyheds-, aktualitets- og servicemagasiner, musikmagasiner og underholdning er uændret fra 2008 til 2009. Der er i 2009 sat mere fokus på den danske musik, bl.a. med lanceringen af programserien og amatørkonkurrencen Rocktoget, der omfatter alle P4-distrikterne og munder ud i en national musikkonkurrence.

Også for radio redegøres der som krævet for genudsendelsesmønstrene (redegørelsens s. 17). Det fremgår, at der genudsendes i begrænset omfang på P2, P3 og P4, mens der med det talebårne format på P1 er flere genudsendelser. DR har dog i 2009 arbejdet med at skabe nye programtilbud på P1 for at begrænse omfanget af genudsendelser i relevante flader i løbet af dagen, og andelen af nyproduktioner i dagsendetiden på P1 er således steget fra 55 % i 2008 til 57 % i 2009, svarende til en reel stigning på 3,7 %. DR har desuden reduceret andelen af genudsendelser i P1 Morgen væsentligt. Nævnet anerkender indsatsen for at reducere mængden af genudsendelser på P1.

Nævnet har ingen bemærkninger til redegørelserne for radiokanalernes profiler eller genudsendelsesmønstre.

5.1.2 Nyheder på tv og nyheder på fremmedsprog (Krav 1)

Public service-kontraktens krav til nyheder på tv er, at DR årligt skal sende minimum 560 timers nyhedsprogrammer mellem kl. 17 og kl. 24, samt at der skal være minimum én hovednyhedsudsendelse i dette tidsrum. Det fremgår af redegørelsen (Tabel 3A), at DR1+DR2 i 2009 i denne aftenflade har sendt 685 timers nyheder imod 687 i 2008 og 591 timer i 2007, samt at der er sendt mindst én hovednyhedsudsendelse i tidsrummet. Det er alene førstegangsudsendelserne, der medregnes i opgørelsen, da nyheder almindeligvis ikke genudsendes. På DR2 har der dog i 2009 været 16 genudsendelsestimer for nyheder i tidsrummet kl. 17-24 – en stigning fra fire timer i 2008 og 0 timer i 2007. Genudsendelserne i denne kategori skyldes, at nyhedsprogrammet "DR2 Udland", der i 2008 kun blev genudsendt fra august og året ud, blev genudsendt i hele 2009.

DR er forpligtet til at orientere Radio- og tv-nævnet om væsentlige ændringer i det programkategorisystem, DR anvender. Nyhedsudsendelser er i dette system (Version af 23. februar 2010) defineret som "program med aktuelt indhold, der er journalistisk behandlet". Ud fra denne brede definition er der ikke tvivl om, at specialnyhedsprogrammer som Sportsnyt eller DR 2 Udland kan regnes med som Nyheder. Det samme kunne i og for sig emne-magasinerne i Nyhedstimen som Kontant eller Horisont, men de registreres som Aktualitet og Debat.

DR nyhedsudsendelser på TV, kl. 17-24:

Førstegangsudsendelser	2007	2008	2009
TV-Avisen	287	289	289
Deadline	261	263	259
Almene nyheder i alt	548	553	548
Sportsnyheder	43	39	40
DR2 Udland	-	95	95
Specialnyheder i alt	43	134	135
Nyheder totalt	591	687	685^{*)}

Kilde: TNS Gallup TV Meter, ^{*)} Dette tal er to timer højere end det tal der fås ved at sammenlægge de øvrige tal i tabellen. Dette skyldes afrundinger.

Minimumskravet om 560 timers nyheder kl. 17-24 opfyldes ligesom tidligere år kun ved at medregne specialnyhedsprogrammer. Nævnet ønsker fortsat at gøre opmærksom på, at der således kan ske en udvikling i forståelsen af, hvad "nyhedsprogram" betyder.

Nyheder på fremmedsprog

Det er et krav i kontrakten, at:

"DR skal levere nyheder – med udgangspunkt i det danske nyhedsbillede – på de mest udbredte sprog, der anvendes af herboende indvandrere og flygtninge, såsom engelsk, arabisk, somalisk, urdu, tyrkisk og sydslavisk, i mindst samme omfang som i 2005 på DAB, tekst-tv og internettet m.v."

Dette afsnit er for perioden 1. juli 2009 til og med 31. december 2010 ændret, således at forpligtelsen til at sende nyheder på fremmedsprog på DAB bortfalder². Dette skyldes, at målgruppen kun i begrænset omfang lytter til DAB-radio og i langt højere grad anvender internet og tekst-tv.

Det omtales ganske kortfattet i redegørelsen, at DR i 2009 startede en ny tjeneste, der tilbyder nyheder på de mest udbredte fremmedsprog på henholdsvis dr.dk og tekst-tv. Den nye tjeneste er baseret på DRs normale nyhedsproduktion. Det fremgår ikke af redegørelsen, hvilket omfang, der er tale om, samt om der sendes nyheder på sydslavisk, som er et af de sprog, der fremgår af kontrakten. Det er i en efterfølgende høring blevet beskrevet, at *"Sydslavisk er en samlet betegnelse for både en østlig og vestlig sproggruppe, der i alt omfatter syv forskellige sprog. Bosnisk er en del af denne sydslaviske sproggruppe og forklarer dermed, hvordan DR dækker sydslavisk gennem nyheder på bosnisk."*

Med hensyn til omfanget af fremmedsprogede nyheder set i forhold til omfanget i 2005 har DR i en uddybende høring forklaret, at *"Med hensyn til at levere det samme omfang fremmedsprogede nyheder som i 2005, så har DR i 2009 haft nyheder på 6 fremmedsprog, hvilket svarer til omfanget af sprog i 2005. Det er vanskeligt at sammenligne niveauet fra 2005 med 2009, da nyheder på fremmedsprog i 2005*

² Jf. Tillæg til public service-kontrakt indgået mellem DR og kulturministeren for perioden 1. januar 2007 til 31. december 2010: "DRs forpligtelser i relation til en børne-tv-kanal, en tv-kanal med historie-, kultur- og musikprogrammer, en HDTV-kanal og en nyhedskanal i MUX 2 m.v."

blev sendt på bl.a. mellembølge samt en nyhedstelefon og dermed metodisk opgøres på anden vis end tekst-tv og internettet, hvor nyhederne løbende opdateres.”.

Nævnet vurderer – på det foreliggende grundlag – at DR nu opfylder sine forpligtelser til at levere nyheder på fremmedsprog og har ikke yderligere kommentarer.

5.1.3 Dansksprogede programmer (Krav 2)

Det fremgår af kontrakten, at *“DR skal lægge vægt på tv-programmer med dansk eller andet nordisk sprog som originalsprog”*. I fodnote 6 i kontrakten defineres dansksprogede programmer som egenproducerede programmer inklusive dansk speakede transmissioner fra udlandet samt andre programmer produceret i Danmark. Det kræves, at DR rapporterer omfanget af dansksprogede programmer, men der er ikke sat et kvantitativt mål op. DR har selv ved en tidligere lejlighed formuleret, at størstedelen af tv-programmerne skal være af dansk oprindelse.

I 2009 var andelen af dansksprogede, førstegangssudsendte programmer på DR1 og DR2 samlet på 70 %, hvilket er en lille stigning fra 69 % i 2008 og 64 % i 2007 men på niveau med 2006. Den lille stigning i 2009 er sket til trods for, at der ikke – ligesom i 2008 – har været store sportstransmissioner med dansk tale/speak, og selvom transmissionerne fra Folketinget ophørte i slutningen af 2009. Stigningen i andelen af dansksprogede programmer skyldes bl.a. nye programmer som *“DR2 Klassisk”*, *“Atletik på DR2”* og julekalenderen *“Pagten”*, der blev sendt på DR1.

Nævnet har ingen bemærkninger til omfanget af danske programmer på DR1 og DR2, men bemærker den – især på DR HD og DR K – meget lave andel af dansksprogede førstegangssudsendelser på DRs nye kanaler. Således er denne andel nede på 14 % på DR HD, 17 % på DR K og 45 % på DR Ramasjang. DR Update har en dansk-andel på 100 %. Ses på andelen af dansksprogede førstegangssudsendelser på DR TV samlet, er den 67 % i 2009. DR forventer, at den samlede andel af dansksprogede førstegangssudsendelser på DR TV vil være lavere i 2010, hvor de nye kanaler har sendt hele året.

5.1.4 Omfanget af nyproduceret dansk dramatik i tv og radio (Krav 3)

“DR skal i kontraktperioden på de eksisterende tv- og radio-kanaler øge det tidsmæssige omfang af nyproduceret dansk dramatik med 10 % (i gennemsnit over kontraktperioden) i forhold til det gennemsnitlige omfang de seneste 4 år. DR skal endvidere styrke indsatsen inden for børnedramatik.”

TV

Af redegørelsens tabel 16 (s. 25) fremgår, at DR TV har sendt 36 timer nyproduceret dansk prime time-dramatik i 2009. Ifølge tabel 16 sendte DR TV 31 timer i 2008 – dette tal blev dog korigeret ned til 28 timer i forbindelse med Nævnets udtalelse for 2008. I en efterfølgende høring af DR i forbindelse med public service-redegørelsen for 2009 er det blevet bekræftet, at tallet for 2009 er beregnet efter den metode, som Nævnet anvendte til at korrigere timetallet for 2008. Stigningen til 36 timer i 2009 skyldes, at der i 2009 blev sendt den nyproducerede julekalender *“Pagten”*, mens julekalenderen i 2008 var en genudsendelse (*“Nissernes Ø”*). Af øvrig børnedramatik omtales serien *“Mille”*. Timetallet på 36 timer for 2009 er en rigelig opfyldelse af det nye krav om 21 timer (19 timer + 10 %) prime time-

dramatik om året, hvilket fortsat lover godt for den samlede opfyldelse i hele kontraktperioden.

Radio

Også for radioens vedkommende er kontraktens krav, at der skal sendes 10 pct. mere nyproduceret dansk dramatik end det gennemsnitlige omfang i perioden 2003-2006, som var 28 timer. Der skal således sendes 30 timer og 48 minutter med udløbet af kontraktperioden.

Af redegørelsens tabel 17 s. 26 fremgår, at der blev sendt 33 timer nyproduceret dansk dramatik i 2009, hvilket er én time mere end i 2008, seks timer mere end i 2007 og over det nye måltal på 30 timer og 48 minutter. Det fremgår bl.a., at dansk dramatik pod castes på både P1 og P2 og også, at DR i 2009 for første gang med 10 afsnit af serien "Sommer" forsøgte sig med at bygge videre på et tv-drama og overføre det til radio. Mængden af genudsendelsestimer er faldet yderligere fra 67 timer i 2008 til 55 timer i 2009 mod 107 timer i 2007. Nævnet påpegede allerede i udtalelsen for 2008, at selvom den nye dramatik podcastes, og formentlig "har åbnet radiodramatikken op for nye grupper af lyttere", kan faldet i genudsendelserne af radiodramatik ramme andre, ældre grupper af lyttere, som måske ikke har vænnet sig til pod cast. Således påpegede Nævnet i udtalelsen for 2008, at det bør overvejes, om der er risiko for, at DR kan komme enten bagud eller være foran danskernes forskellige brugsmønstre, når DR tilstræber at "afspejle danskernes mediebrug".

Nævnet har ingen øvrige bemærkninger til radiodramatikken.

5.1.5 Omfanget og karakteren af dansk musik på forskellige platforme (krav 4)

Kontrakten for perioden 2007-2010 er mere detaljeret i sine krav vedrørende dansk musik end den foregående kontrakt var, og der er indført definitioner af de begreber, som tidligere har været omstridte:

"DR skal lægge vægt på sin rolle som en væsentlig formidler og producent af dansk musik (note 4: Dansk musik er defineret som al dansk komponeret musik, uanset af hvem og hvor den spilles, samt al musik spillet af danskere eller ensembler, hvor danske musikere indgår som en bærende kraft). Dansk musik skal således gives en central placering i DRs radiokanaler, som udover at spille og præsentere både traditionel og ny dansk musik, herunder kompositionsmusik, også skal deltage aktivt i det levende musikliv gennem bestillingsopgaver, konkurrencer, DR-koncerter osv. DR skal fastholde det tidsmæssige omfang i 2006 af udsendelsen af dansk musik på radio. Samtidig skal musikken stilles til rådighed på egnede platforme som web, mobil, podcasting etc. DR skal mærkbart øge omfanget af tv-programmer om dansk musik (note 5: Ved "programmer om dansk musik" forstås programmer, der indeholder optræden af danske musikere, musik af danske komponister, eller programmer der journalistisk behandler den danske musikscene").

TV

På tv skal DR øge omfanget af programmer om dansk musik mærkbart.

Fra 2008 til 2009 er der sket en stigning på DR1+DR2 i antallet af førstegangsudsendte timer med dansk musik fra 199 til 347 timer, en stigning på 148 timer. Ses på hele DR TV er stigningen på 162 timer, idet der er sendt 14 førstegangstimer sammenlagt på de nye DR-kanaler. I forhold til de 154 førstegangsudsendte timer i 2006, som er det tal, der bør sammenlignes med for at vurdere udviklingen, er der tale om en stigning på 193 timer.

I forhold til genudsendelser blev der i 2009 genudsendt 316 timer på DR1+DR2 og 357 timer på hele DR TV. I 2008 var det tilsvarende tal 206 timer – dvs. en stigning på 110 timer i 2009. I 2006, som er udgangspunktet, blev der sendt 199 timer, svarende til en stigning på 117 timer i 2009.

Stigningen på DR1+DR2 skyldes en opprioritering af musikken med flere programmer især søndagsprogrammet "DR2 Klassisk" og "Backstage" ligeledes på DR2. På DR1 har programmet "Boogie" haft væsentligt flere sendetimer i 2009.

Der er således tale om en meget mærkbar forøgelse af udsendelsen af dansk musik på tv, og Nævnet har ikke yderligere kommentarer til dansk musik på tv.

Radio, herunder DAB

Med hensyn til radio fremgår det af tabel 19 side 28, at der på **P2** har været en mindre stigning i *andelen* af dansk produceret musik (fra CD/plader) fra 28 % i 2008 til 31 % i 2009. Set i forhold til 2007, hvor andelen var 20 %, er der dog tale om en markant stigning.

På **P3** er andelen steget fra 35 % i 2008 til 36 % i 2009 mod 33 % i 2007, mens den på **P4** er uændret 48 % (46 % i 2007). For P4-Familien, der omfatter P5, DR Dansktop og DR Pop dk (DAB og net), er andelen steget fra 69 % i 2008 til 80 % i 2009.

Der er således bredt tale om, at dansk musik fastholder eller øger sin andel, og resultaterne ligger inden for DRs egne målsætninger.

Der er i en efterfølgende høring blevet spurgt til muligheden for at opgøre timeantallet for det faktisk antal udsendte timer herunder en opdeling på førstegangs- og genudsendelsestimer i såvel 2006, der er sat som udgangspunkt for omfanget af udsendelser med dansk musik i radioen som i 2009.

DR har i sit høringssvar skrevet bl.a. skrevet, at *"Det er ikke muligt at opgøre det nøjagtige omfang af dansk musik i førstegangsudsendelser og genudsendelser på radio, da musik indgår som en fast bestanddel af mange radioudsendelser (f.eks i Go'morgen P3) og ikke bliver registreret på minut-basis i de enkelte programmer første gang de udsendes.*

Helt overordnet betyder det, at DR spiller mere musik, end der bliver registreret. Til forskel fra tv sender hver af DRs FM-kanaler ca. 8760 timers radio årligt, hvilket gør det yderligere svært at registrere brugen af musik på minutbasis i alle programmer og på alle kanaler. Desuden kan der til anvendelse på net eller DAB forekomme en lettere redigering af udsendelserne, hvilket gør begrebet 'genudsendelser' til en tvetydig størrelse. "

Ensembler

DR er ifølge kontrakten forpligtet til at drive en række ensembler – i indeværende kontraktperiode er der tale om fire orkestre og seks kor. Disse ensembler optræder både selvstændigt og i samspil med det øvrige danske musikliv – dels i DR Koncerthuset dels ved arrangementer rundt i Danmark eller i udlandet. Koncertvirksomheden afspejles primært på P2 i "DR2 Klassisk", på DR K samt på de digitale radiokanaler. Der redegøres for hvert enkelt af disse ensemblers aktiviteter i 2009, og for de af ensemblerne, hvor redegørelsen ikke umiddelbart indeholder en opgørelse af omfanget af aktiviteterne, er dette blevet oplyst i en efterfølgende høring hos DR. I 2009 har der bl.a. været følgende aktiviteter for DRs 10 ensembler:

<i>DR SymfoniOrkestret:</i>	Mere end 70 koncerter
<i>DR UnderholdningsOrkestret:</i>	36 koncerter – 24 i Koncerthuset, 12 rundt i landet
<i>DR Big Bandet:</i>	34 produktioner
<i>DR UngdomsEnsemblet:</i>	28 produktioner
<i>DR VokalEnsemblet:</i>	40 produktioner
<i>DR KoncertKoret:</i>	DR VokalEnsemblet er grundstammen i dette kor
<i>DR PigeKoret:</i>	Ca. 60 koncerter
<i>DR JuniorKoret:</i>	Har primært et pædagogisk sigte som talentskole
<i>DR BørneKoret:</i>	Har primært et pædagogisk sigte som talentskole
<i>DR SpireKoret:</i>	Har primært et pædagogisk sigte som talentskole

Børnekorene medvirker årligt ved en eller flere koncerter i DR-regi samt i enkelte andre sammenhænge, men koncertvirksomhed er ikke et selvstændigt formål for korarbejdet. En kvantitativ opgørelse er derfor ikke meningsfyldt.

Internettet, dr.dk

På musiksitet dr.dk/musik er fokus aktuel musikformidling med anmeldelser, artikler, interviews, temaer og egenproducerede videoindslag med danske kunstnere. Derudover benyttes dr.dk/musik også i tværmedielle begivenheder, der dækkes på flere af DRs platforme og til at dække en række af de danske musikfestivaler. På dr.dk har bl.a. P2, P3 og P4 og DR Koncerthuset – som supplement – egne sites, der anvendes til bl.a. at formidle og tilgængeliggøre musik (bl.a. lydfiler fra koncerter), billeder og andet materiale.

Der redegøres på tværs af platforme grundigt for DRs initiativer, arrangementer og formidling af dansk musik, hvilket er værdifuldt, men Nævnet beklager ligesom tidligere, at opgørelsen over, hvor meget live-musik, der spilles i radioen, iflg. DR er ophørt af rationaliseringsgrunde. Opgørelsen kunne bidrage til at belyse, hvordan DR opfylder kravet om, at DR "skal deltage aktivt i det levende musikliv".

5.1.6 Dansk kultur (Krav 5)

DR skal i følge kontrakten "*mærkbart øge omfanget af sin dækning af dansk kultur på radio, herunder DAB, og tv, herunder f.eks. litteratur, film, teater, opera mv.*".

DR redegør s. 30-31, herunder i Tabel 20 og 21, for opfyldelsen af kontraktens krav om dansk kultur på forskellige platforme.

TV

Fra 2008 (DR TV) til 2009 (DR1+DR2) er der sket et fald på 11 timer i antallet af førstegangssendsendte timer om dansk kultur, og et fald på 14 timer i antallet af genudsendte timer. I alt er der på DR1+DR2 i 2009 sendt 477 timer om dansk kultur. Inddrages DR K og DR Ramasjang i opgørelsen, er der sket en stigning på otte timer i førstegangssendsendte timer (fra 173 til 181 timer) og 24 i genudsendelsestimer (fra 329 til 353). På DR TV er der i alt i 2009 blevet udsendt 534 timer om dansk kultur mod 501 timer i 2008. Dette er væsentligt over de 380 timer, der blev udsendt i 2006.

Nedgangen i timer på tv i 2009 på DR1+DR2 skyldes ifølge redegørelsen primært en række udskiftninger i kulturprogrammerne især på DR2, bl.a. stoppede "Den 11. time" og "Kulturguiden" og blev erstattet af "Autograf" og "Premiere". Den nye kanal DR K har også bidraget med flere nye kulturprogrammer i november og december, hvilket giver den omtalte mindre stigning i sendetimer om dansk kultur på DR TV samlet.

Radio

På radio der på P1 og P4 fra 2008 til 2009 samlet sket en mindre stigning fra 257 til 267 førstegangstimer om dansk kultur, mens antallet af genudsendelsestimer er faldet fra 626 til 553 (et fald på 73 timer). P2, der er bundet af koncessionsaftalen, har med samlet set 1.752 timer i 2009 ligget på samme niveau som i 2008 (1.752 timer) og 2007 (1.752 timer), svarende til 20 % af programfladen. Samlet er der på DR Radio sendt 2.572 timer med dansk kultur i 2009, hvilket er 68 timer færre end i 2008, men 479 timer flere end i 2007 og 516 timer flere end i 2006.

Da omfanget af kulturprogrammer på P2 ligger fast i kraft af koncessionsaftalen skal ændringer i DRs samlede sendetimer på radio ske på P1 og P4. Der redegøres for en række af de programmer på P1 og P4, der falder ind under kategorien dansk kultur, ligesom det anføres, at dansk kultur indgår som elementer i en række øvrige programmer, der ikke medtælles i opgørelsen.

Nævnet anerkender, at dækningen af dansk kultur er udvidet, og steget markant i både TV og radio når der sammenlignes tilbage til 2006 og 2007.

DAB

DAB nævnes særskilt i kontaktens krav. DR har i 2009 ifølge redegørelsen styrket dansk kultur på DAB blandt med et nyt tilbud i weekenden i form af "DR Kultur-weekend", der samler kulturprogrammer og indslag fra DRs andre flader i ugens løb. Der er dog i redegørelsen ikke nogen opgørelse af omfanget af timer om dansk kultur på DAB.

Dansk litteratur

På dr.dk har der også i 2009 været litterære lydbøger til rådighed som podcasts. Der har derimod ikke været sendt litteraturoplæsninger på radio til trods for, at Nævnet allerede i sin udtalelse til redegørelsen for 2007 påpegede, at der ifølge kontrakten burde være litteratur på DAB, samt at forhandlingsvanskeligheder ikke kunne begrunde, at litteraturen var ophørt på DAB.

Det fremgår af redegørelsen for 2009, at der den 17. december 2009 er faldet dom i den retssag, DR og forfatterne har afventet, vedrørende litteraturoplæsninger. Efter dommen har DR og forfatterne forhandlet om en ny aftale. Det fremgår dog ikke af redegørelsen, om parterne er nået frem til en aftale, men Nævnet ser frem til, at litteraturoplæsninger igen bliver en del af DRs tilbud til danskerne.

5.1.7 Omfanget af radio- og tv-programmer om mindre idrætsgrene (Krav 6)

"DR skal på radio og tv foretage en mærkbar øgning af dækningen af mindre idrætsgrene i Danmark. Til mindre idrætsgrene betragtes alle discipliner, der ikke er enten fodbold, håndbold eller cykling."

DR har som krævet af Nævnet i 2008 testet og i 2009 anvendt en ny opgørelsesmetode for mindre idrætsgrene, der består i, at medarbejderne manuelt registrerer alle de mindre idrætsgrene, DR dækker på tv og radio i sportsudsendelser i årets løb (jf. "DRs kommentarer til Radio- og tv-nævnets vurdering af DRs public service-redegørelse 2008").

I 2009 har DR med introduktionen af programmet "Min sport", der sendes lørdag kl. 19, mærkbart øget dækningen af mindre sportsgrene. Programmet er dedikeret mindre idrætsgrene og har haft 20 udsendelser i 2009, ialt 8,3 timer. Der er i redegørelsen nævnt 15 forskellige idrætsgrene, der har været dækket af udsendelsen. Dertil kommer i alt 20 transmissioner fra fire mindre sportsgrene. Der er ikke angivet et tidsmæssigt omfang af disse transmissioner, idet Nævnet antager, at de 8,3 timer om mindre sportsgrene dækker de 20 udsendelser i programserien "Min sport". "Min sport" er også et site på dr.dk – dr.dk/minsport, der i samarbejde med idrætsorganisationer under Danmarks Idræts-Forbund understøtter de mindre idrætsgrene. Det er muligt på sitet at læse nyheder, blogs og livechatte, ligesom forbund under DIF har mulighed for selv at lægge nyheder på siden.

Ifølge redegørelsen opnår de mindre idrætsgrene den største dækning i de faste sportsprogrammer på DR1 (særligt "Sportnyt"), P3 (særligt "P3 Sporten") og P4 samt på dr.dk/sport samt på tekst tv. Der er ingen opgørelse af det timemæssige omfang af mindre sportsgrene på radio.

Det opgøres i tabel 23 s. 32, at DR i 2009 i alt har dækket 55 idrætsgrene på tv og 45 på radio

Nævnet anerkender, at der nu foreligger dokumentation for dækningen af de mindre sportsgrene på DR, og har derudover ingen bemærkninger til DRs dækning af mindre sportsgrene i 2009.

5.1.8 Omfanget af programmer til børn og unge (krav 10), herunder beskyttelse af mindreårige

"DR skal i kontraktperioden styrke sin virksomhed i forhold til børn og unge ved at udsende programmer og stille nye tjenester til rådighed på de eksisterende radio- og tv-kanaler samt øvrige relevante medieplatforme. DR skal tilbyde tv-programmer og informationstjenester af høj kvalitet til børn og unge, og der skal lægges vægt på dansksproget indhold."

DR skal øge sin indsats overfor børn på tv og radio. På radio skal DR fastholde det tidsmæssige omfang i 2004 af førstegangssendte børneprogrammer på FM-radio og øge det tidsmæssige omfang af børneprogrammer på DAB.

DR skal fastholde det gennemsnitlige tidsmæssige omfang af tv- og radioprogrammer til unge de seneste 4 år og styrke sine nettilbud til de unge."

TV

DR har ifølge redegørelsen med lanceringen af børnekanalen DR Ramasjang per 1. november 2009 satset på **børn** (3-12-årige). Kanalen sender på hverdage (inkl. søndag) fra kl. 6.00 til 20.30 og en halv time længere fredag og lørdag.

Som følge af lanceringen af DR Ramasjang stillede formanden for Folketingets Kulturudvalg, Karin Nødgaard (DF), spørgsmål til kulturministeren om, hvorvidt lanceringen af DR Ramasjang betød en reduktion af børneudsendelser i antal og sendetid på DRs hovedkanal. Til dette spørgsmål svarede DR:

"DR kan oplyse, at der med lanceringen af DR Ramasjang ikke er sket en reduktion af indhold til børn på DR 1.

DR henviser desuden til sin årlige public service-redegørelse, hvor DR blandt andet redegør for omfanget af programvirksomhed og tjenester rettet mod børn og unge samt for aktiviteter, der kan styrke DRs virksomhed til børn og unge." Kulturministeren tog svaret fra DR til efterretning.

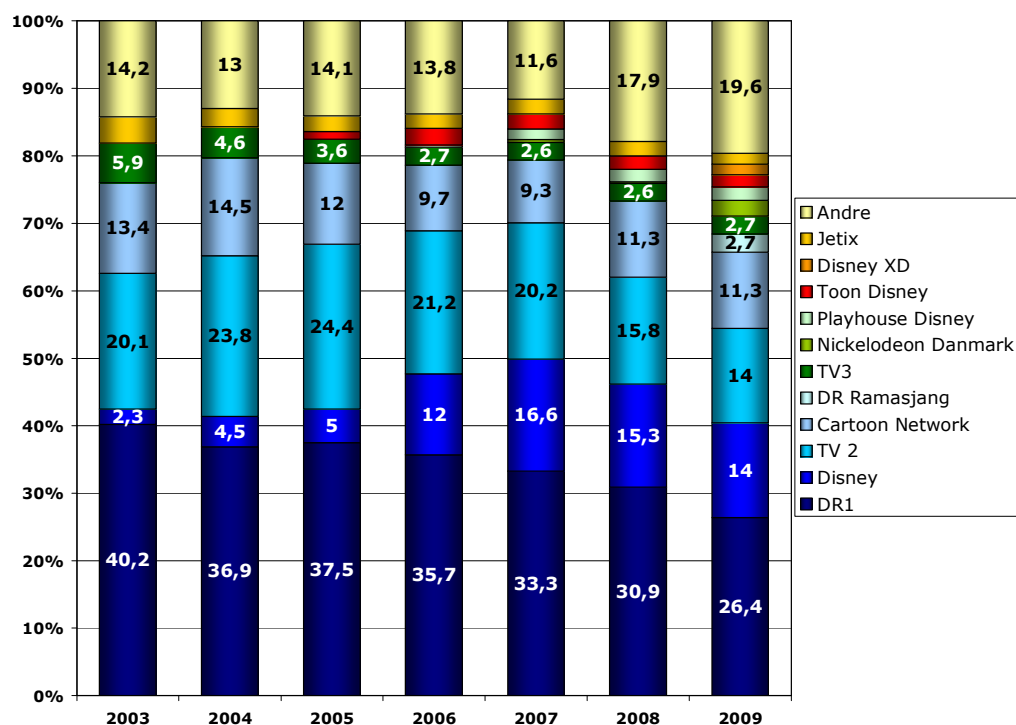
Af nedenstående tabel (tabel 24 s. 33 i redegørelsen) fremgår, at der fra 2008 til 2009 er sket et fald på 34 timer i antallet af førstegangstimer til børn på DR1+DR2, mens der er sket en stigning på 58 genudsendelsestimer. Samlet set er der på DR1+DR2 sket en stigning på 24 sendetimer til børn. Inddrages sendetimer fra især DR Ramasjang, der har sendt siden november 2009, er der på DR TV samlet sendt 494 førstegangstimer til børn og 1.845 genudsendelsestimer. På DRs kanaler er der således i 2009 samlet set sendt 2.339 timer til børn. DR gør i redegørelsen opmærksom på, at faldet i førstegangssendetimer til børn på DR1+DR2 primært skyldes, at en række nye programmer er blevet vist første gang på DR Ramasjang, og derfor ved den efterfølgende visning på DR1 er blevet registreret som genudsendelsestimer, selvom det var første gang, de blev vist på kanalen.

Uanset om DR Ramasjang inddrages i opgørelsen eller ej, har DR opfyldt kontraktens forpligtelse til at øge sin indsats over for børn på tv (i forhold til den foregående kontraktperiode). Hvad angår førstegangssendelser på DR1+DR2 har der dog gennem hele kontraktperioden været tale om et fald, mens der for genudsendelser har været tale om en kraftig stigning. Kontrakten indeholder ikke krav om fordelingen af førstegangs- og genudsendelsestimer til børn på tv.

Sendetimer på DR TV til <u>børn</u>	2007	2008	2009	2003- 2006 Gen- nem- snit	2009			
Kanal	DR TV	DR TV	DR1+ DR2		DR Rama- sjang	DR K	DR HD	DR TV
Førstegangsausd.	446	401	367	338	127	0	1	494
Genudsendelse	877	1.108	1.166	436	671	6	2	1.845
I alt	1.323	1.509	1.533	774	798	6	3	2.339

I figuren neden for vises, hvordan de 3-12-åriges kanalvalg har udviklet sig de senere år. Det fremgår, at DR 1 fortsat er børnenes klart vigtigste tv-kanal, men er gået tilbage fra at fylde 40,2 % af børnenes sening i 2003 til 26,4 % i 2009. Lægges dertil DR Ramasjangs 2,7 % er DRs andel af seningen på 29,1 %. Væksten ligger særligt hos gruppen af Disney-kanaler – Disney har dog også mistet andel de seneste år.

Børns valg af tv-kanaler 2003-2009 (Share for 3-12 år, vigtigste kanaler i 2009)

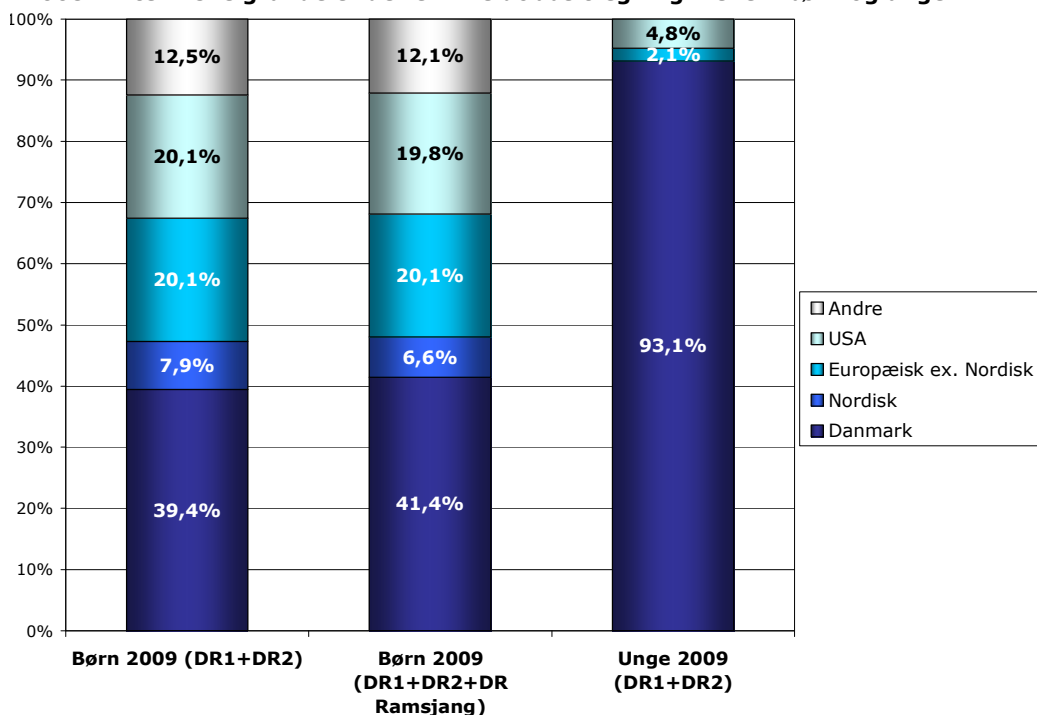
DR redegør grundigt for typer af programmer til børn på såvel DR1 som DR Ramasjang, bl.a. programmet "Historien om" på DR Ramasjang, hvor børn lærer om, hvor forskellige ting oprinder fra (f.eks. computeren og briller), uden at børnene føler, de er i skole. Afsnittet er dog relativt opremsende og indeholder ikke på samme måde som redegørelsen for 2008 overvejelser om målet med indsatsen over for børn og unge. Det kunne også være relevant, om redegørelsen indeholdt nærmere overvejelser over, hvad DR lægger i begrebet "høj kvalitet", og hvordan dette udmonter sig i programmerne.

De konkrete mål om sendetidens omfang på radio og tv kan – i forhold til en diskussion om kvalitet – risikere at virke mindre relevante, men sikrer dog fortsat rammerne for kvalitetstilbud til børn og unge. Nævnet fortolker samlet kravene om,

at DR skal sende *høj kvalitet og lægge vægt på dansksproget indhold* som et krav om at lægge vægt på at sende dansk-producerede børneprogrammer. Samme fortolkning har Nævnet anlagt overfor TV 2/Danmark.

Nedenstående figur, som er beregnet af Styrelsen for Bibliotek og Medier, viser, at knap halvdelen af børneprogrammerne er danske, mens over 90 % af ungdomsprogrammerne er danske.

Tv-programmer til børn og unge på DR efter programmernes geografiske oprindelse i 2008. Af tekniske grunde er der en lille dobbeltregning mellem børn og unge.

Mens det i 2007 og 2008 kneb med at opfylde målet om at fastholde sendetiden til **de unge** på tv har der i 2009 været en pæn fremgang i sendte timer (tabel 25 s. 34). Således steg antallet af førstegangstimer med 47 på DR1+DR2 og antallet af genudsendelsestimer med 12. Samlet set har der været en stigning på 60 timer fra 2008 til 2009 på DR1+DR2, der således med 583 timer i 2009 har ligget pænt over gennemsnittet for 2003-2006 på 528 timer. Inddrages DRs nye kanaler har der været sendt i alt 589 timer på DR TV i 2009. Fremgangen skyldes bl.a., at der i 2009 har været sendt målrettet til unge kl. 15.10 til 17.00 på hverdage og ligeledes har været sendt to timer på weekenddagene. Det øgede sendetimetotal findes hovedsageligt på DR1, hvor hovedparten af udsendelser til unge bliver sendt.

Sendetimer på DR TV til <u>unge</u>	2007	2008	2009	2003-2006 Gen-nem-snit	2009			
Kanal	DR TV	DR TV	DR1+DR2		DR Rama-sjang	DR K	DR HD	DR TV
Førstegangsausds.	149	220	267	-	1	0	-	268
Genudsendelse	370	303	315	-	1	5	-	321
I alt	519	523	583	528	1	5	-	589

I 2009 lancerede DR desuden net-tv-kanalen "Pirat TV" rettet mod de unge (indgår ikke i ovenstående timetal). På kanalen kan de unge både se klip fra helt nye serier som "Perlevenner" og "Søstrene Bidsk" og klip fra klassiske programmer som "Drengene fra Angora", "Banjos Likørstue" mv.

Radio

På radio opfylder DR med 352 førstegangsausdsendte FM-timer kravet på minimum 343 timer til **børn** (tabel 26). Der er tale om en mindre fremgang fra 345 timer i 2008 og 344 timer i 2007. Der har desuden været genudsendt 27 timer, således at der i 2009 i alt blev sendt 379 timer på FM til børn (364 i 2008 og 367 i 2007).

DRs strategi i forhold til børn har ifølge redegørelsen de seneste år været at skabe samlede universer for børnene, som kan findes døgnet rundt på DAB eller på internettet og således kan høres på tidspunkter, der passer familierne bedst. For børnene var de digitale radiotilbud henholdsvis DR Oline rettet mod de mindre børn, der også kender og kan finde Oline-universet på dr.dk, og DR Boogieradio, der hovedsageligt spiller musik. Der har i 2009 været sendt 17.520 digitale timer til børn – et lille fald på 44 timer i forhold til 2008 – men væsentligt over de 2.270 timer, der blev udsendt i 2004. Det er i en efterfølgende høring om fordelingen af kategorien "Digital" på hhv. DAB og net bl.a. blevet oplyst, at "De timer der indgår i tabellerne 26 og 27 vedrører kun timer udsendt enten via DAB eller via net radio. Indhold der er hentet on demand indgår ikke i opgørelsen, f.eks. streaming af enkelt-programmer og podcasts. Når der tælles sendetimer på de 3 medier, FM, DAB og Net, tælles først alle timer, der vedrører FM. Dernæst alle timer på DAB, men her undtaget de timer der allerede er medtaget under FM. Sidst tælles timerne på nettet, altså via DRs netplayer. I disse timer indgår ikke timer der er talt med under FM og DAB. Der er således ingen sendetimer på de enkelte kanaler, der opgøres to gange.". Nævnet læser høringssvaret inklusive den medsendte opgørelse for timeantallet for en række DAB-kanaler til børn således, at de viste timer i kategorien "Digital" i redegørelsen svarer til antallet af DAB-timer.

I forhold til unge sendes der på FM de kendte formater "Public Søndag" og "Det Elektriske Barometer". Det er i en høring blevet oplyst, at der på FM er blevet sendt 393 timer til unge i 2009. Derudover sender DR også digital radio på P5000, der sender radio døgnet rundt, svarende til 8.760 timer i 2009. I redegørelsen fremhæves desuden, at en række af DRs genrespecifikke DAB-kanaler er skræddersyet til de unge. Det drejer sig bl.a. om DR Hiphop, DR Modern Rock og DR R'n'B. Der har i 2009 været et mindre fald i sendetimer til unge, men DR ligger stadig pænt over det krævede antal timer.

Dr.dk

I forbindelse med lanceringen af DR Ramasjang lancerede DR et nyt univers på dr.dk for **børn** – øen Ramasjang. Her kan børnene se eller gense en række programmer, spille spil, hente lydbøger mm. Til de mindste er tilbuddet førnævnte Oline-univers ("Olines Ø"), hvor de både kan lege med kendte tv-figurer som "Kaj og Andrea" og "Bamse og Kylling" og nye figurer som Shanes Verden. Også på Olines Ø er det muligt at se eller gense en række af DRs børneudsendelser.

Den største satsning for børn på dr.dk i 2009 var siden, der blev lanceret i forbindelse med julekalenderen "Pagten". Her kunne børnene finde en mængde ekstra materiale, spille spil osv.

I forhold til **unge** var den største nyskabelse i 2009 førmtalte "Pirat TV" – et videounivers, hvor der kan ses små korte video-episoder blandet og klippet sammen af genrer som dokumentar, satire, musik og debat. Det er også muligt at se klip fra arkivet, nyeste musikvideoer og minidokumentarer.

Nævnet konstaterer således samlet set, at DR opfylder sine sendetidsforpligtelser overfor børn og unge i radio og tv, og også har tilbud på andre platforme som DAB og internet. DR her dermed i 2009 også opfyldt sine forpligtelser over for de unge på tv, hvilket det i de to foregående år har knebet med.

Beskyttelse af de mindreårige

Det fremgår af kontraktens pkt. 3, at *"DR skal påse, at der ikke sendes programmer, som i alvorlig grad kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, herunder navnlig programmer, som indeholder pornografi eller umotiveret vold.*

Andre programmer, som kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, må ikke sendes, medmindre det ved valget af sendetidspunkt eller ved tekniske foranstaltninger sikres, at mindreårige i udsendelsesområdet normalt ikke ser eller hører udsendelserne. Når programmerne sendes i ukodet form, skal der forud for dem gives en akustisk advarsel, eller de skal under hele deres varighed være markeret med et visuelt symbol."

DR redegør (s. 36-37) som tidligere år for sin praksis med hensyn til beskyttelse af mindreårige.

DR opererer således i programlægningen med såkaldte "børnezoner", der på hverdage ligger kl. 6.00-8.30 og kl. 16.30-18.00 og i weekender kl. 7.00-11.00 og 17.30-18.00. I disse tidsrum tilrettelægges programfladen af særlige børneredaktører, der har indgående kendskab til børn, og det sikres, at DR1 i de nævnte tidsrum friholdes for programmer og spots, der er uegnede for børn. DR Ramasjang omtales som en "100 % børnesikker kanal uden spots for voksenprogrammer og nyheder". På DR Ramasjang er der også etableret småbørnszoner – "Lille Ramasjang", der sendes fra kl. 8.30-9.30 og 18.00-18.30 på hverdage og kl. 6.00-7.00 i weekenden.

Derudover er DR meget opmærksom på programlægningen op til de børnesikre zoner.

DR skriver således i redegørelsens afsnit om beskyttelse af mindreårige, at *"I 2009 blev ungdomsprogrammer om eftermiddagen på DR1 flyttet til Pirat TV på dr.dk, da ungdomsprogrammer har et sprog og nogle satirekoder, som børn kan have svært ved at tyde..."*. DR skriver imidlertid også i redegørelsens afsnit om børn og unge, at *"I 2009 har der været sendt tv målrettet til unge på DR1 kl. 15.10-17.00 på hverdage og i weekenden to timer over middag."*. DR har efterfølgende uddybet, at det med lanceringen af Pirat TV blev muligt at foretage en skarpere sortering af, hvilke programmer til unge, der kan sendes om eftermiddagen på DR1. DR er forpligtet til at sende til unge på tv, hvilket ifølge svaret kræver målrettede tilbud til de unge hele året. Således sender DR1 den satiriske tegnefilm "Family Guy" på DR1, *"da det foregår i et univers, som DR vurderer ikke konflikter med beskyttelsen af yngre børn, fordi den er tekstet, ikke dubbet og indeholder nogle andre sprogkoder end til de mindste børn."*

DR har tidligere flyttet børneprogrammet "Fjernsyn for dig" til kl. 17.30, så det ikke ligger umiddelbart op af TV Avisen kl. 18.30, hvilket har ført til et markant fald i klager over voldsomme billeder i nyhedsudsendelserne.

DR redegør for sin praksis i forhold til programlægning af stationens *egen-producerede* programmer. Hensynet til børn spiller altid ind, og alle programmerne vurderes af DRs egne redaktører. I forhold til *indkøbt* materiale er det DRs professionelle indkøbere, der vurderer egnede sendetidspunkter. Disse indkøbere foretager ifølge redegørelsen ofte en mere konservativ mærkning end den tilsvarende DVD-mærkning ud fra en betragtning om, at det at vælge at se en DVD er et mere aktivt valg end det at zappe rundt på forskellige kanaler. I forbindelse med skoleferier og weekender tager DR hensyn til børns ændrede sovetider i programlægningen. Ligeledes har DR skærpet sit fokus på, hvilke programmer der er egnede til at blive genudsendt om eftermiddagen.

DR konkluderer, at stationen ikke udsender programmer, der i *alvorlig* grad kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, ligesom stationen kun viser voldelige scener i fakta-, aktualitets- og nyhedsprogrammer, hvis de tjener et redaktionelt formål. DR skriver dog ikke, om stationen sender programmer der kan skade mindreårige (men ikke i alvorlig grad). I redegørelsen for 2008 anvendte DR formuleringerne *"DR anvender en række særlige retningslinjer for at sikre børn mod indhold, der kan have en skadelig effekt"* og *"I andre tidsrum, hvor børn kan forventes at se programmer sammen med deres forældre, og hvor DR viser indhold, der kan have skadelig effekt..."*, men omtalte ikke programmer, der kunne skade i alvorlig grad. Da der i public service-kontrakten skelnes mellem "skade i alvorlig grad" og "skade", anmoder Nævnet DR om at forholde sig til de forskellige niveauer af skadelighed.

Af redegørelsen fremgår, at i de tidsrum, hvor børn kan forventes at se programmer sammen med deres forældre og *"hvor DR kan vise programmer, der indeholder voldsomme scener"*, anvender DR et varslingssystem med fire standardadvarsler, der også anvendes i forbindelse med enkeltafsnit af DRs egne dramaproduktioner. Disse advarsler tilføjes også programteksterne.

- Uegnet for børn
- Bør ikke ses af børn alene

- Indeholder enkelte scener, som børn ikke bør se
- Afsnittet indeholder scener, der kan virke anstødelige

Endelig oplyser redegørelsen om, hvilke varslinger DR har foretaget i 2009:

- *Uegnet for børn* – anvendt 16 gange (genudsendelse af "Forbrydelsen" afsnit 20, ti afsnit af "Forbrydelsen II", tre afsnit af "Livvagterne" og to genudsendelser af "Rejseholdet")
- *Bør ikke ses af børn alene* – Ikke anvendt
- *Indeholder enkelte scener, som børn ikke bør se* – anvendt to gange (genudsendelser af "Rejseholdet")
- *Afsnittet indeholder scener, der kan virke anstødelige* – anvendt to gange (to afsnit af "Livvagterne").

Derudover blev alle afsnit af julekalenderen "Pagten" bragt med bemærkningen "Egnet fra 8 år".

DR skriver afslutningsvis, at DRs lytter- og seer-redaktør i 2009 har registreret meget få seerreaktioner i forhold til f.eks. "Forbrydelsen II" sendt i efteråret 2009.

Af lytter- og seer-redaktørens redegørelse for 1. halvår 2009 fremgår af afsnittet "*Voldsomme effekter og manglende hensyn til børn i programlægningen*" (s. 15), at

"Problemet er uændret stort. Mange forældre mener fortsat, at DR i eftermiddagstimerne sender ungdoms-tv med et indhold, som er helt uegnet for børn....Forældre klager tilsvarende over, at de ikke kan have radioen (f.eks. P3) kørende, mens mindre børn hører på – bl.a. på grund af groft sprog og en eksplicit og vulgær omtale af seksuelle emner. (Emnet er omtalt i alle rapporter side 1. hv. 2005)."

Af redegørelsen for 2. halvår (s. 15) fremgår, at

"Problemet fylder stadig meget i de modtagne klager. En del kritik er stoppet, fordi ungdoms-tv ikke længere ligger om eftermiddagen på DR1 – hvor en del småbørn så med – men i stedet bl.a. på Pirat-TV på dr.dk. Men det samlede antal klager er uændret højt og fordelt på mange enkeltprogrammer og indslag – blandt eksemplerne er Gepetto på DR1 og de første afsnit af Pagten, som nogle forældre fandt, var for skræmmende for mindre børn. Fra november er der også en række eksempler fra DR Ramasjang. (Emnet er omtalt i alle rapporter side 1. hv. 2005)."

Nævnet har også i 2009 været i dialog med DR og TV 2 om beskyttelsen af mindreårige og bad på baggrund af et notat fra Medierådet for Børn og Unge om "*Skadelighed af vold m.v. i tv*" DR og TV 2 om udtalelser om stationernes praksis og overvejelser. En del af DRs kommentarer til Medierådet for Børn og Unges notat svarer i det store og hele til redegørelsens tekst om beskyttelse af mindreårige. Dertil kommer oplysninger om, at DR har gennemgået sine interne procedurer på området, og at arbejdsmetoder løbende justeres på baggrund af erfaringer og feed back. Således blev der på baggrund af de reaktioner, der var på serien "Mille", ikke vist spot for "Pagten" i børnezonerne, ligesom lanceringsspottene tydeligt kommunikerede, at "Pagten" var en familieserie til de større børn, og at der var andre tilbud til de mindre børn. DR arbejder pt. på en yderligere standardisering af principperne for, hvornår der sendes spots for større børns programmer i småbørnszonerne.

DR har taget positivt mod notatet fra Medierådet for Børn og Unge og finder, at det på flere områder er i tråd med DRs egen praksis – bl. a. er DR enig i, at graden af identifikation med det viste er helt grundlæggende for, hvor meget børn påvirkes. DR har således i rollespilsprogrammet Barda valgt, at de kampscener, som børnene i Barda ind imellem befinder sig i, vises som animerede sekvenser, så der skabes afstand til den genkendelige virkelighed.

DR vil nu også etablere en vidensbank, der samler vigtige materialer på området og som fortsat skal kortlægge interne arbejdsprocesser og ansvarsområder. Derigennem sikres videndeling på tværs i DR og opmærksomhed på beskyttelsen af mindreårige. Vidensbanken skal indeholde mediefaglige og børnepsykologiske ressourcer (bl.a. det notat, som DR forholder sig til). Derudover vil DR afholde interne statusmøder bl.a. for at udbrede kendskabet til indholdet af vidensbanken og for at gennemgå indkomne klager på området. Derudover vil Medierådet for Børn og Unge i følge notatet som noget af det første blive inviteret til at præsentere og uddybe anbefalingerne fra notatet.

DR afslutter sit svar på Medierådet for Børn og Unges notat med et afsnit om forældres medansvar.

Nævnet anerkender, at DR har stor opmærksomhed på beskyttelsen af mindreårige og fortsat lader til at arbejde med at udvikle interne arbejdsgange og øge videns- og opmærksomhedsniveauet på området i organisationen generelt. Nævnet har noteret sig, at DR oplyser fortsat at sende bl.a. dansk dramatik, i hvilken forbindelse der som en servicemeddelelse bringes advarsler på tidspunkter, hvor det kan forventes, at mindreårige børn ser fjernsyn. Nævnet har endvidere noteret sig DRs tidligere oplysninger om at der ikke før kl. 21:00 sendes programmer, der kan virke skadelige på mindreårige.

5.1.9 Undervisningsprogrammer og -tjenester (Krav 12)

Kontraktens mål for undervisning er en uændret videreførelse fra den tidligere kontrakt:

“DR skal sende undervisningsprogrammer og -tjenester. Der skal lægges særlig vægt på at motivere til videreuddannelse som supplement til folkeskolen og folkeoplysningen og på at fokusere på tidens aktuelle folkeoplysningstemaer. DR skal særligt være opmærksom på at anvende alle teknologiske platforme, herunder internettet, ved undervisningsprogrammer og -tjenester.”

Skønt der ikke er fastsat noget sendetidsmål, skal DR rapportere omfanget af indsatsen på undervisningsområdet. Sendetiden på DR TV (førstegangssendsendelser) til undervisning blev forøget fra 58 timer i 2006 til 64 timer i 2007 men faldt til 45 timer i 2008. Der har i 2009 været yderligere et fald til 40 førstegangstimer på DR1+DR2, og til 41 timer, hvis DRs øvrige kanaler medregnes. Også for genudsendelsesaktiviteten har der været et fald fra 313 timer i 2007 til 290 timer i 2008 og 284 timer på DR1+DR2 i 2009 – 285 timer, hvis de nye kanaler medregnes.

Faldet i undervisningstimer i 2009 har betydet, at DR har sendt betydeligt færre timer end planlagt for 2009 og skyldes, at programserien “Danskernes Akademi”, der skal være DR2s nye eftermiddagssatsning, blev udskudt fra efteråret 2009 til

11. januar 2010. Programmet er en forelæsningsserie, der bliver til i et samarbejde mellem DR2 og de danske universiteter. Målet er at formidle den nyeste forskning inden for en bred vifte af videnskabelige retninger, herunder naturvidenskab, filosofi, sundhed og sygdom, kultur, sprog, arkitektur, kommunikation, ledelse, samfund, tro og historie. DR forventer, at undervisningstimerne på tv vil blive øget markant i kraft af "Danskernes Akademi".

I 2009 har DR har haft lanceret undervisningskampagner, der bl.a. har behandlet klimaændringer i forbindelse med COP15 i København. Derudover har programmerne "Vores Verdensarv" behandlet historien bag danske bevaringsværdige bygningsværker, mens programserien "På de syv have" har behandlet Danmarks rolle som søfartsnation. Trivsel på arbejdspladsen har været emnet i programserien "Godt arbejde", og på DR1 blev der sat fokus på internettes muligheder i programrækken "Til tasterne". Denne programrække var især henvendt til danskere, der ikke benytter internettet så ofte og endnu ikke har tilegnet sig de store IT-færdigheder.

Indsatsen på dr.dk/undervisning har i vidt omfang ligget i fortsættelse af tv-programmernes temaer som egentlige kampagner med programstøttende sites med uddybende materiale og mulighed for at kunne fordybe sig endnu mere i et emne.

I forhold til børn og unge omtaler redegørelsen projektet "syngelyst", der var støttet af Undervisningsministeriet, Indenrigsministeriet, Socialministeriet og Kulturministeriet og mandede ud i en række aktiviteter for børn og unge.

Nævnet har ingen kommentarer til DRs opfyldelse af undervisningsforpligtelsen og ser frem til redegørelsen for "Danskernes Akademi".

5.1.10 Tekstning og tegnsprogstolkning (Krav 11)

Kontrakten beskriver detaljeret, hvordan DR skal betjene de handicappede:

"DR vil i kontraktperioden med brug af talegenkendelsesteknologi, tekstning, synstolkning og tegnsprogstolkning samt evt. andre nye teknologier styrke indsatsen for de handicappedes adgang til public service-tilbuddene.

I kontraktperioden skal der gennemføres forsøg med synstolkning. Pr. 1. januar 2009 skal DR på baggrund af de på dette tidspunkt foretagne forsøg fremkomme med forslag til et måltal for synstolkning af DRs udsendelser ved udgangen af kontraktperioden.

Mindst en nyhedsudsendelse om aftenen på hverdage skal være fuldt ud tekstet. Ved folketingsvalg skal alle parti-præsentationsprogrammer, partilederrunder og selve valgaftenen være fuldt tekstede (inklusive live-udsendelser). Disse programmer skal endvidere tegnsprogstolkes. DR vil endvidere tilbyde flere programmer, der serviceres med brug af talegenkendelsesteknologi.

Det samlede antal tekstede timer skal således stige i kontraktperioden, herunder antallet af førstegangsendte, tekstede timer. Pr. 1. januar 2009 skal DR på baggrund af sine erfaringer med brug af talegenkendelsesteknologi fremkomme med forslag til et måltal for stigningen af det samlede antal tekstede timer ved udgangen af kontraktperioden. Inden 2012 skal alle udsendelser være tekstede.

DR vil på tv primært fortsat styrke sin indsats på det digitale sendenet. DR skal for den digitale udsendelse af DR1 og DR2 tilbyde tegnsprogstolkning af mindst 2 af de ordinære nyhedsudsendelser på DR1 og/eller DR 2 i tidsrummet 17-24, jf. de i afsnit 10 omtalte forpligtelser i relation til den digitale programvirksomhed m.v. DR skal øge sin tegnsprogstolkning i løbet af kontraktperioden i forhold til niveauet i 2006.

Det forudsættes, at nyhedsudsendelser på tegnsprog på det analoge sendenet i 2007 opretholdes på samme niveau, som i 2006. I løbet af 2007 skal det undersøges, hvor mange brugere, der benytter sig af disse nyhedsudsendelser. Når resultatet af denne undersøgelse foreligger, skal der tages stilling til om, herunder eventuelt i hvilket omfang, denne virksomhed skal videreføres i den resterende del af kontraktperioden.

Endelig skal DR tilstræbe, at transmissioner af begivenheder af stor samfundsmæssig interesse så vidt mulig tekstes eller tegnsprogstolkes.”.

Forsøg med synstolkning for synshandicappede

Siden 2008 har DR gennemført forsøg med synstolkning af en række af DRs dramaserier bl.a. "Forbrydelsen II" i efteråret 2009. Ifølge kontrakten skulle DR fremsætte forslag til et måltal for, hvor mange timer, stationen ville synstolke. I december 2008 fremsatte DR således forslag til Kulturministeriet om et måltal i forsøgsperioden på 24 timer i 2009 og 27 timer i 2010. Det var således DRs hensigt ud over synstolkning af dramaserier også at udvide forsøget til at omfatte bl.a. dokumentarprogrammer. Det har imidlertid vist sig, at tempoet i dokumentarprogrammerne ofte er for højt til, at det er muligt at synstolke i en tilfredsstillende kvalitet. Derfor nåede DR ikke de påtænkte 24 timer i 2009 men 21 timer. DR forventer i 2010 at synstolke 32 timer, hvilket er et stykke over de foreslåede 27 timer. Der er endnu ikke foretaget en justering af DRs kontrakt på baggrund af DRs forslag om måltal for synstolkning.

Der er en række tekniske udfordringer forbundet med synstolkningen, men erfaringerne med forsøget er overvejende positive, bl.a. er kvaliteten af det indtalte lydspor blevet bedre og bedre. Det er dog ifølge redegørelsen ikke realistisk med den nuværende tekniske løsning at øge omfanget af synstolkede timer mere end de planlagte timer. Synstolkningen udsendes sideløbende – og mixes med – det almindelige lydspor. Dette er en teknisk stabil løsning, der ikke stiller særlige krav til brugernes digitale modtagere. Imidlertid optager synstolkningen under udsendelsen et helt ekstra lydspor, som etableres ved, at DR sænker videokvaliteten på de øvrige kanaler i MUX 1, hvilket kan give synlige kvalitetsforringelser for kanalerne. DR arbejder derfor ifølge redegørelsen med at finde en anden teknisk løsning, der f.eks. kunne bestå i at synstolkningen sendes som et separat speak, der mixes med programmet i brugernes egne digitale bokse – en løsning bl.a. BBC anvender. Dette stiller dog krav til modtageudstyret hos brugerne.

Tekstning for hørehæmmede

Tekstede timer steg i 2009 til 3.462 timer på DR1+DR2 mod 3.213 timer på DR TV i 2008 og 3.453 timer i 2007. Udviklingen dækker over et fald i tekstede timer på DR2 på 143 timer og en stigning på DR1 på 391 timer. Inddrages de tre nye DR-kanaler er der samlet set tekstet 3.664 timer på DR TV i 2009. DR tekstede som

krævet mindst én nyhedsudsendelse om aftenen, herunder live-indslagene, og alle relevante programmer i forbindelse med Europaparlamentsvalget samt kommunalvalgafteften blev livetekstet.

Ses på de førstegangsudsendte timer er der sket en udvikling fra 1.151 timer i 2007 til 1.098 timer i 2008 og 1.120 timer i 2009 på DR1+DR2. Inddrages de nye kanaler i opgørelsen er der sendt 1.133 førstegangstimer i 2009 på DR TV. Dermed kniber det – hvis man sammenligner tilbage til kontraktperiodens første år i 2007 – for DR at opfylde kontraktens krav om, at *“det samlede antal tekstede timer skal således stige i hele kontraktperioden, herunder antallet af førstegangsudsendte, tekstede timer.”*. Kravet om, at det samlede antal tekstede timer skal stige, er dog overholdt. Stigningen i antal tekstede timer skyldes ifølge redegørelsen primært, at DR har udvidet tekstningen af børne- og ungdomsprogrammer.

DR stillede i 2008 et forslag til Kulturministeriet om at udvide antallet af tekstede timer i 2009 med 350 timer og med yderligere 440 timer i 2010. Måltallet for 2009 – der dog ikke er indskrevet i DRs kontrakt – er således ikke nået.

At stigningen i antal tekstede timer er mindre end forudsat skyldes bl.a., at en række tidligere tekstede programmer på DR2 er udgået i 2009, samt at “Dansker-nes Akademi” blev udsat til 2010. DR vurderer således, at tekstningen fortsat er på rette spor men bemærker, at antallet af tekstede timer på grund den høje tekstningsandel er meget følsomt over for programændringer.

DR arbejder langsigtet på at forbedre kvaliteten af live-tekstningen – dels ved at forbedre selve live-teksterne, dels ved at forbedre lyd/billed-synkroniseringen, der idag kan have en forsinkelse på op til syv sekunder.

DR bemærker, i forbindelse med omtale af kravet om, at alle udsendelser inden 2012 skal være tekstede, at der er programmer, der ikke er egnede til tekstning enten fordi der ikke tales i programmerne eller hvor tekstning vil virke meningsforstyrrende, også for hørehæmmede. Det drejer sig bl.a. om visse sports-transmissioner og musikprogrammer.

Tegnsprogstolkning for døve

I 2009 øgede DR antallet af tegnsprogstolkede timer på digitalt tv markant. Fra december 2008 tegnsprogstolkes således TVA-Magasinet på DR1 fire dage om ugen på digitalt tv. Derudover tegnsprogstolkes Deadline kl. 17.00 og TV Avisen kl. 18.30 live. Programmerne omkring Europaparlamentsvalget og kommunalvalgafteften blev ligeledes tegnsprogstolket. Ialt blev der i 2009 på digitalt tv tegnsprogstolket 338 timer mod 282 timer i 2008 og 272 timer i 2007. På analogt tv blev der tegnsprogstolket 114 timer i 2009, 110 timer i 2008 og 114 timer i 2007. DR opfylder således i høj grad kontraktens krav om, at der skal ske en stigning i tegnsprogstolkningen på DTT i forhold til niveauet i 2006, idet timetallet var 199 timer i 2006 fra 1. april (svarende til 265 timer på helårsbasis).

Der blev i december 2008 gennemført en undersøgelse af brugen af Nyheder på tegnsprog blandt døve af et eksternt analyseinstitut. Undersøgelsen viste, at langt de fleste hyppige brugere af Nyheder på tegnsprog havde adgang til tegnsprogskanalen på det digitale sendenet. På den baggrund anbefalede DR, at Nyheder på

tegnssprog på DR1 blev indstillet i forbindelse med lukningen af det analoge sendenet. Denne anbefaling blev taget til efterretning af kulturministeren og partierne bag Mediaaftalen for 2007-2010.

Nævnet vurderer, at DR gør et stort arbejde for at realisere målene for handicappedes adgang til at bruge tv. Ud over DRs løbende kontakt med handicaporganisationerne er DR ifølge redegørelsen drivkraft bag det tværeuropæiske EU-projekt "DTV4ALL", der undersøger, hvordan de europæiske broadcastere bedst gør brug af de nye teknologiske muligheder, ligesom det tilstræbes at inddrage producenterne af de nye tv-modtagere for at skabe fælles-europæiske teknologiske standarder. Der er endnu ikke foretaget en formel justering af DRs kontrakt på baggrund af DRs forslag om måltal for tekstning og synstolkning.

5.1.11 Omfanget af den regionale radioprogramvirksomhed (krav 14)

"DR skal på nærmere programsatte tidspunkter drive regional radioprogramvirksomhed."

Det er således op til DR selv at bestemme f.eks. antallet af regionale redaktioner og deres sendetid. Som en opfølgning på kommunalreformen har DR indrettet 11 regionale redaktioner, der sender fra de i alt ni DR-distrikter på P4. DRs øvrige tre FM-kanaler sender også programmer, der er produceret rundt om i landet.

De regionale redaktioner producerer lokale og regionale nyhedsindslag, der først og fremmest bringes i de regionale morgen- og eftermiddagsprogrammer. Distrikterne producerer derudover også mange af de fælles P4-programmer, der kan høres i hele landet.

Der er jf. nedenstående tabel sket et mindre fald fra 2008 til 2009 i distrikternes bidrag til DRs landsdækkende udsendelser, uden at faldet er forklaret i redegørelsen.

Distrikternes bidrag (timer) til DRs landsdækkende udsendelser på FM	2007	2008	2009	2008-2009	2007-2009
Distrikterne til P1, P2 og P3	2.531	2.255	2.232	-23	-299
Distrikterne til P4 Fælles	3.652	3.898	3.785	-113	+133
I ALT	6.183	6.153	6.017	-136	-166

Nævnet har ingen bemærkninger til redegørelsen om Regionalradioerne

5.1.12 DRs on-line virksomhed (Krav 16)

"DR skal drive internetaktiviteter med indhold og tjenester, der bruger internettets formidlingsformer og som bidrager til DRs public service-formål."

DR skal hurtigst muligt i kontraktperioden i lyset af de teknologiske muligheder anvende åbne standarder med henblik på generel tilgængelighed for alle brugere til DRs on-line-virksomhed.

DRs internetsted skal bl.a. indeholde nyheder, programrelateret information, indhold til børn og unge, uddannelsesstilbud, seerservice, debatfora, communities og anden brugerinddragelse samt produktioner med billede, lyd og tekst. DR skal stille

dette indhold til rådighed streamet og til download til modtagelse på stationære eller mobile platforme.

Dette public service internetsted skal holdes adskilt fra DRs eventuelle anden netvirksomhed, som drives på kommercielle vilkår, dvs. uden anvendelse af licensmidler."

Beskrivelsen af DRs on-line virksomhed findes – udover i de tidligere nævnte afsnit om programmer og tjenester for børn og unge samt indsatsen på undervisningsområdet – i afsnittet "DRs online-virksomhed" side 46-47 i redegørelsen.

På nyhedsområdet, som er et af de områder, kontrakten nævner, omtales både DR Update, de regionale nyhedssider og sporten. De store nyhedsmåneder i 2009 var november og december, hvor der dels var kommunalvalg, dels FNs klimatopmøde COP15. Begge disse begivenheder blev dækket på dr.dk, og ved kommunalvalget kunne brugerne læse om valget, om kandidaternes holdninger i kandidatbasen og teste, hvem de var mest enige med. Denne base blev også tilbudt til andre medier, hvilket bl.a. Jyske Vestkysten og Sjællandske Medier benyttede sig af.

Muligheden for at se DRs kanaler på nettet blev forbedret i løbet af 2009, da DR gik over til Flash-teknologi, der gør det lettere og hurtigere at skifte kanal. Tilbuddet om at se tv virker nu også godt på computere der benytter Mac- og Linux-styresystemer. Derudover er adgangen til at se eller gense gamle udsendelser blevet forbedret, da brugerne nu også kan finde de gamle udsendelser på de enkelte programmers undersider og ikke kun på dr.dk/tv. DR benytter sig som påkrævet af åbne standarder. DR planlægger desuden i 2010 at lancere en helt ny afspiller, som sikrer fuld adgang til alle programmer og funktioner for Mac- og Linux-brugere. DRs net-tilbud Bonanza giver adgang til DRs arkiv over gamle radio- og tv-programmer. Dermed sikres opfyldelsen af kontraktens krav om at *"DR skal aktivt arbejde for i videst muligt omfang at kunne gøre DR's programarkiver tilgængelige for befolkningen og forskermiljøerne"*

Til det populære indhold på dr.dk hører de understøttende sider til radio- og tv-programmerne, hvor brugerne kan komme tættere på programmerne, læse om værter og medvirkende, læse uddybende forklaringer osv.

DR tilbyder også danskerne et bredt udvalg af podcasts til download på computere, mobiltelefoner eller MP3-afspillere. Der er primært tale om DRs egenproducerede programmer på radio og tv, men det har i flere perioder været muligt at hente nye bogudgivelser som podcasts. For at hjælpe ikke-erfarne brugere har DR produceret en video-introduktion samt en vejledning, hvor radio- og tv-vært Mads Steffensen forklarer, hvordan man henter podcasts.

Sidst omtaler DR den mobile version af dr.dk – mobil.dr.dk. Denne justerede version af dr.dk, der passer til mindre skærme og computere med mindre kapacitet, leverer indhold til brugerne hvor og hvornår de måtte ønske det. Det har også i forbindelse med f.eks. X-factor været muligt at downloade ringetoner til mobilen. I 2009 er det desuden blevet muligt at afspille de seneste nyheder fra DR Update på mobilen, og i slutningen af året iværksattes et pilotprojekt med en P3-afspiller til iPhone.

Nævnet noterer sig, at DRs online-virksomhed i meget høj grad opfylder public service-kontraktens fordringer og iflg. redegørelsen er lige så bredt favnende, herunder med communities og anden brugerinddragelse, som den er beskrevet i kontrakten, og at DR løbende arbejder med nye tilbud på nettet samt tilgængeliggørelse af tilbud.

5.1.13 Udlægning af produktion og produktionsfaciliteter til uafhængige producenter (krav 7)

DR skal ifølge kontrakten i 2009 udlægge produktion til uafhængige producenter for et beløb på cirka 140 mio. kroner. *"Udlægningen skal omfatte såvel tv som radio og multimedieprodukter, og der skal udlægges produktion inden for en bred vifte af program-/tjeneste-kategorier. Udlicitering af produktionsfaciliteter og lignende kan indgå i udlægningen."*

DR har i 2009 udlagt programproduktion mv. for i alt 187,7 mio. kroner, og har således rigeligt opfyldt kontraktens krav.

I en efterfølgende høring er det blevet uddybet, at disse 187,7 mio. kroner er fordelt på følgende vis:

	Mio. kr.
Programproduktion inkl. forproduktioner	126,8
• Heraf tv-produktion	118,7
• Heraf radio-produktion	3,8
• Her multimedie-produktion (dr.dk og nye medier)	4,3
Produktionsfaciliteter og udstyr mm.	60,9
I ALT	187,7

5.1.14 Engagement i dansk filmproduktion, jf. bilag 3 (krav 8)

Ifølge kontrakten skal DRs engagement i dansk filmproduktion (dvs. ikke indkøb af færdige film) udgøre gennemsnitligt mindst 77 mio. kr. om året i aftaleperioden, hvoraf gennemsnitligt mindst 58 mio. kr. skal anvendes på spillefilm, mindst 11,6 mio. kr. på kort- og dokumentarfilm og mindst 7,3 mio. kr. på talentudvikling. Inden for såvel spillefilm som kort- og dokumentarfilm skal mindst 25 % anvendes på produktioner til børn og unge.

De støttede kort- og dokumentarfilm skal iflg. kontraktens bilag 3 være sådanne *"som normalt også vil modtage støtte fra Det Danske Filminstitut"*. DR har ved en tidligere lejlighed oplyst til Nævnet, at DR frem til indgåelsen af den nye standardkontrakt med virkning fra 1. juli 2008 har haft tolket formuleringen *"normalt også vil modtage støtte fra Det Danske Filminstitut"* (DFI) som udtryk for et vist spillerum. Videre oplyste DR ved denne lejlighed, at DR var blevet bedt om fremadrettet at fokusere støtten på dokumentarfilm, der også modtager støtte fra DFI. DR ville derfor fremadrettet udelukkende støtte dokumentarfilm, der også er støttet af DFI.

Det fremgår af redegørelsen (tabel 33, s. 49), at DRs investeringer i dansk filmproduktion i 2009 samlet set beløb sig til 78 mio. kroner, hvilket er én mio. kroner over det forudsatte gennemsnit i kontraktperioden. Beløbet er fordelt med 57,7 mio. kroner på spillefilm, 13,0 mio. kroner på kort- og dokumentarfilm samt 7,3

mio. kroner til Talentudviklingsordningen. Det investerede beløb i 2009 er væsentligt lavere end i 2008, der med et beløb på 86,3 mio. kroner dog var ekstraordinært højt, da et efterslæb fra 2007, hvor der kun blev investeret 52,7 mio. kroner, skulle indhentes. DR har desuden for begge filmkategorier opfyldt kravet om, at minimum 50 % skal anvendes på køb af visningsrettigheder. Det er i en efterfølgende høring blevet oplyst, at inden for spillefilm er 22,4 mio. kroner anvendt til film for børn og unge, svarende til knap 39 % af det investerede beløb og inden for kort- og dokumentarfilm er der anvendt 3,8 mio. kroner til film og børn og unge svarende til 29 % af det investerede beløb. DR opfylder således kontraktens krav om at anvende mindst 25 % af det investerede beløb på produktioner til børn og unge.

DR vurderer, at stationen med udgangen af 2010 vil have opfyldt kontraktens krav om et årligt gennemsnit på 77 mio. kroner. I alt skal der over kontraktens fireårige periode investeres 308 mio. kroner i dansk film. DR har til og med 2009 investeret 217 mio. kroner, og skal således i 2010 investere 91 mio. kroner for at opfylde kontraktens mål. Der resterer således at blive investeret 30 % af det beløb, DR samlet set skal investere i kontraktperioden. Nævnet forventer også, at DR opfylder kravet fordelt på henholdsvis spillefilm, kort- og dokumentarfilm samt Talentudvikling.

Inden for spillefilm har DR investeret i 14 titler og inden for kort- og dokumentarfilm i 22 titler. Listen over kort- og dokumentarfilm anføres – som påkrævet – at være i overensstemmelse med Det Danske Filminstitut.

5.1.15 Andel af europæiske og uafhængige producenters programmer (Krav 9)

DR1+DR2 sendte 77 % europæiske programmer i 2009, DR Ramasjang sendte 70 %, DR K 84 % og DR HD 55 %.

Andelen af europæiske programmer fra uafhængige producenter er 12 % for DR1+DR2, hvilket dog opnås ved at DR1 har sendt 14 % og DR2 har sendt 9 %. DR Ramasjang har sendt 19 % mens DR K har sendt 6 % og DR HD er helt nede på 4 %.

Kravet om minimum 50 % europæiske programmer er således opfyldt for alle DRs kanaler, mens kravet om minimum 10 % fra producenter, der er uafhængige af tv-foretagender, ikke er opfyldt for tre af DRs kanaler.

Nævnet antager, at beregningen af andelen er sket på basis af de programmer, der ikke er nyheder, sportsbegivenheder, konkurrencer eller Tekst-TV. Ifølge direktivets ordlyd skal EU-kravene opfyldes for hver enkelt kanal separat og ikke for DR TV samlet. Nævnet formoder, at de meget lave andele på DRs to nye kanaler DR K og DR HD kan skyldes, at disse kun har sendt i to måneder i 2009, og forventer, at andelen i 2010, hvor kanalerne finder deres identitet og profil, vil være de krævede 10 %. Den manglende opfyldelse af kravet for DR 2 er ikke begrundet i redegørelsen, hvilket havde været relevant, og Nævnet venter, at DR2 opfylder kravet i 2010.

5.1.16 Værditest af nye tjenester (Krav 17)

Værditesten er et instrument til at vurdere, om nye tjenester fra DR ligger inden for public service kontraktens formål, hvis tjenesten ikke er nævnt i kontrakten.

DR skal selv vurdere, om der er brug for at foretage værditest, dernæst foretage testen og endelig forelægge den til udtalelse for Radio- og tv-nævnet. Det ikke er Nævnets opgave at påse, om DR indsender fornødne værditest, men at tage stilling til de test, DR måtte indsende.

Der har også i 2009 været en del offentlig debat om DR's virksomhed på internettet og generelt om afgrænsningen af public service opgaverne.

DR forelagde således i 2009 værditest af to tjenester for Nævnet til udtalelse. Det drejede sig dels om tjenesten *"DR-tjenester i det offentlige rum"*, en tjeneste, hvor DR ønskede at gøre bl.a. nyhedsstof tilgængeligt på skærme i det offentlige rum, og om tjenesten *"dr.dk/sundhed"*, der er en guide til sundhedsstof i DR og i andre medier på DRs hjemmeside. Nævnet vurderede for begge tjenesters vedkommende, at disse – som krævet – opfylder demokratiske, kulturelle eller sociale behov i samfundet, samt at tjenesterne er tilgængelige for alle danskere med det fornødne modtageudstyr.

Der henvises i øvrigt til de to værditest og Nævnets udtalelser herom på:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/medieomraadet/radio-og-tv/landsdaekkende-og-regional/dr/vaerditest/>

5.1.17 Sprogpolitik (ikke nummereret krav) (s. 56)

"DR skal gennem en aktiv sprogpolitik medvirke til at bevare og udvikle det danske sprog, så lyttere, seere og brugere møder og oplever et korrekt og forståeligt dansk"

DR vedtog i 2008 en sprogpolitik med en målsætning om at øge den sproglige bevidsthed både internt i DR men også blandt DRs brugere. DRs medvirkende skal afspejle dialekter, sociolekter og accenter, mens medarbejderne skal udtrykke sig på et nuanceret og korrekt dansk både i skrift og tale. DR henviser til sprogpolitikens fulde ordlyd på dr.dk/omdr.

DR arbejder i følge redegørelsen ud fra en sproghandleplan for at fremme de mål, der er opstillet i sprogpolitikken. Således er der ansat en sprogredaktør, der har ansvar for udvikling og koordinering af DRs samlede sprogindsats og er DRs repræsentant i Dansk Sprognævns repræsentantskab. Derudover er der oprettet et korps af sprogambassadører, der skal sikre kontinuerlig sproglig efterkritik på redaktionerne og udbrede kendskabet til DRs sprogpolitik og formidle nyttige hjælpemidler, links og sprogkurser i organisationen. Der er desuden oprettet en omfattende intern sprogside med inspiration, praktisk information, hjælpemidler, sprogrelaterede artikler og essays og debat ét sted, og der er indført en forsøgsordning med øget korrektur på dr.dk. Fra sommeren 2010 vil der desuden være en interaktiv stilguide til rådighed med vejledning om god journalistisk sprogbrug og aktuel sprog-efterkritik.

DR har i Dansk Sprognævns repræsentantskab taget medinitiativ til dannelsen af et fagråd under Dansk Sprognævn for sprog i medier.

DR redegør for en række initiativer over for DRs brugere, lyttere og seere, bl.a. radioprogrammerne "Sproghjørnet", "Sproglaboratoriet" og "Sprogminuttet". I 2011 vil der på DR2 blive vist en serie i seks afsnit om det danske sprog. Over for de mindste vil der på DR1 i anden halvdel af 2010 blive sendt en serie med titlen "Skæg med ord".

Sidst nævnes retningslinierne for sproget i DRs programetik, med retningslinjer for at bevare og udvikle det danske sprog.

Nævnet anerkender det arbejde, DR gør i forbindelse med det danske sprog.

5.1.18 Danskernes forbrug af DRs programmer (Krav 15)

"Publikum skal oplyses som gennemsnitlig ugentlig dækning i forskellige befolkningsgrupper, primært efter alder, for henholdsvis DRs tv-kanaler, radiokanaler og www.dr.dk".

TV

I 2009 så 82,4 % af alle danskere i alderen 3 år eller ældre minimum 15 minutter på DR1+DR2 i løbet af en uge (tabel 37A, s. 55). Dette er 2,5 %-point mere end i 2008, hvor 79,9 % så med. Regnes DRs nye kanaler med de sidste to måneder af 2009, stiger DRs dækning en smule til 82,8 %. Dækningen steg i alle aldersgrupper, og stigningen betød, at andelen af danskere, der i løbet af en uge har tændt for deres fjernsyn og ikke har set på nogen af DRs kanaler ("mankodækningen") faldt fra 11,3 % til 10,7 %. DR har således ifølge redegørelsen stor betydning for de danske tv-seere med programmer, der når mange forskellige danskere.

DR skriver i redegørelsen, at stationen dog for alvor i 2009 mærkede konsekvenserne af det mere fragmenterede tv-marked med konkurrence fra flere danske og internationale kanaler, med deraf følgende større valgmuligheder for danskerne.

Selvom der var fremgang på DRs kanaler, steg tv-seningen således ikke i samme takt som seningen på markedet i øvrigt. 2009 var et rekordår for tv-seningen i Danmark, hvor hver dansker i gennemsnit tilbragte 3 timer og 9 minutter foran fjernsynet hver dag, hvilket er 22 minutter mere end i 2008. På DRs kanaler blev der set fire minutter mere per dag i 2009 end i 2008, et tal der betyder, at DRs andel af den samlede sening faldt fra 28,8 % i 2008 til 27,7 % i 2009 (inkl. de nye DR-kanaler). Tal for DR1+DR2 er ikke oplyst i redegørelsen, men Styrelsen for Bibliotek og Medier har beregnet, at DR1+DR2 i 2009 havde en andel af den samlede danske sening på 26,4 %. Der var ifølge redegørelsen især fald i DR1s andel af seningen, mens der var mindre stigninger i seer-andelen på DRs øvrige kanaler.

Radio

Målingen af lyttertal blev lagt om per 1. januar 2008, hvorfor tal efter denne dato ikke umiddelbart kan sammenlignes med tidligere tal.

Danskernes brug af radio er faldet fra 2008 til 2009. Således lyttede gennemsnitsdanskeren til radio 131 minutter om dagen i 2008, et tal der faldt til 127 minutter i 2009. Derudover faldt andelen af danskere, der overhovedet havde kontakt med radiomediet i løbet af en uge, fra 95,5 % af danskerne til 94,6 %.

Denne udvikling har smittet af på DRs ugentlige dækning, der fra 2008 til 2009 faldt fra 87,5 % af alle danskere i alderen 12 år eller ældre, til 86,3 % i 2009. Faldet er sket i alle aldersgrupper, men er størst i aldersgruppen 12-20 år, hvor DR i forvejen har den laveste dækning (fald fra 79,2 % i 2008 til 76,2 % i 2009). DRs lytterandel (de danskere, der har tændt for radioen og benytter sig af DRs tilbud) er steget fra 74,5 % i 2008 til 75,8 % i 2009. Manko er dog også steget en smule fra 8,0 % i 2008 til 8,3 % i 2009.

DR har således fortsat en større plads i danskernes radiobrug end i deres tv-sening, men forskellen er blevet indsnævret i kraft af stigningen af DRs ugentlige dækning på tv og et fald i DRs ugentlige dækning på radio.

Dr.dk

Dr.dk er siden 2007 blevet målt efter nye metoder, og derfor kan resultaterne sammenlignes for 2007, 2008 og 2009. I 2007 og 2008 brugte 18 % af danskerne (fra 7 år) dr.dk på en uge, i 2009 var dette tal 19 %. Internettet ligger således endnu langt efter tv og radio i henseende til at nå "hele befolkningen". Det fald, der kunne ses i dækningen blandt børn og unge fra 2007 til 2008 er fortsat i 2009, og den stigning, der blev konstateret blandt de midaldrende og ældre er fortsat. De 21-40-årige, der de første to år af perioden lå på samme niveau (24%) er steget en anelse til 25 % i 2009. Forklaringen på udviklingen er formentlig, at de yngre brugere tager for sig blandt de mange konkurrerende net-tilbud, mens en del ældre først er ved at blive netbrugere.

Den ugentlige dækning i aldersgrupper vises her for alle tre medier:

I procent	DR TV			DR Radio			Dr.dk		
	2008	2009	Diff.	2008	2009	Diff.	2008	2009	Diff.
Alle	79,9	82,8	2,9	87,5	86,3	-1,2	18%	19%	1,0
Børn*)	73,9	77,6	3,7	-	-	-	5%	4%	-1,0
12-20 år	57,2	59,6	2,4	79,2	76,2	-3,0	26%	23%	-3,0
21-40 år	76,3	80,4	4,1	84,0	83,4	-0,6	24%	25%	1,0
41-60 år	85,8	88,3	2,5	90,0	88,1	-1,9	19%	20%	1,0
61+ år	91,9	93,5	1,6	92,8	92,5	-0,3	9%	10%	1,0

*) **Børn: TV:** 3-11-årige, **Radio:** Måles ikke under 12 år, **dr.dk:** 7-11-årige

Note: Tabellen er sammenstillet ud fra tabel 37C, 38B og 39B

Desværre kommer dækningstallene for henholdsvis tv, radio og internet fra hver deres undersøgelser, så DRs samlede netto-dækning på tværs af medierne kendes ikke. DR gennemfører årligt en dækningsundersøgelse, der jf. DRs public service-redegørelse for 2008 viste, at 98 % af alle danskere over 15 år brugte DR i løbet af en uge. En offentliggørelse af undersøgelsens resultater ville belyse de tre mediers selvstændige betydning for, at DR betjener så og så mange i målgruppen. Dermed ville de enkelte mediers betydning for at DR opfylder public service kontraktens indledende mål omkring *hele* befolkningen stå klar:

"DR er forpligtet over for hele befolkningen til via fjernsyn, radio og internet eller lignende at sikre et bredt udbud af programmer og tjenester omfattende nyhedsformidling, oplysning, undervisning, kunst, og underholdning."

5.1.19 Publikums vurdering af DR-programmernes kvalitet (Krav 15)

Kontrakten fordrer, at DR rapporterer "hvordan publikum har vurderet programmerne", men metoden er ikke fastlagt.

Overordnet er det DRs ambition at sætte standard på det danske mediemarked, og stationen arbejder ifølge redegørelsen systematisk med at udvikle og sikre den højeste kvalitet i alle programmer og tjenester lige fra idé til færdigt produkt. DR lægger naturligt vægt på at have en klar public service-profil og ved fra sine undersøgelser, at befolkningen har meget høje forventninger og stiller krav til DR om at møde høj kvalitet i DRs udbud.

DR skriver i redegørelsen, at der lægges stor vægt på at skabe et fælles sprog omkring kvalitet for derigennem at sikre, at der meningsfuldt kan tales om, hvad der definerer høj kvalitet på tværs af mange forskellige programtyper på radio og tv og på de nye typer af tjenester på internettet og til mobile medier.

DR arbejder fortsat med henholdsvis bruger kvalitet (jf. publikums vurdering), og afsender- eller professionel kvalitet. Brugerundersøgelserne anvendes til at sikre, at DR – ud over at leve op til professionelle kvaliteter – også imødekommer de behov og forudsætninger, brugerne har, og leverer relevant og inspirerende indhold.

DR gennemgår i redegørelsen de forskellige kvantitative og kvalitative undersøgelser og metoder, som anvendes i kvalitets-, evaluerings- og udviklingsarbejde. Bl.a. omtales det internetbaserede "DR Panelet". Størrelsen af panelet omtales ikke, men bestod i 2008 af ca 15.000 personer, der udspørges via nettet, og der gives eksempler på, hvad panelet har testet i 2009 – bl.a. Deadline 17 og 22.30, der undergik et større udviklingsarbejde i 2009. Svarene fra DR Panelet indgik som element i dette udviklingsarbejde. Panelet anvendes oftest til udvikling af eksisterende programmer men også indimellem til udvikling af programflader på radio og tv. Her nævnes som eksempel DR2s temaflade lørdag aften. DR Panelet vil fortsat i 2010 indgå i kvalitets- og udviklingsarbejdet på DR.

Ud over DR Panelet har DR etableret DR Børnepanelet med 50 børn. Disse børn deltager i fire årlige undersøgelser, hvor de vurderer programmer på samme måde som voksne gør i DR Panelet. DR Børnepanelet er rekrutteret via et analyseinstitut.

Tv

DR har i 2009 for fjerde gang gennemført *Kvalitetsmålingen*, der er bygget op omkring befolkningens holdning til mere end 20 indholdsgenrer og sammenligner DRs kvalitet med mere end 20 andre betydningsfulde kanaler på det danske marked. Undersøgelsen tjener som løbende monitorering af befolkningens holdning til kvaliteten af de programmer, der findes på det danske tv-marked. Hovedformålet med undersøgelsen er "at give DR og DRs interessenter et aktuelt billede af danskernes kvalitetsopfattelse af DR TVs programudbud".

Resultaterne for 2009 viser bl.a., at DR TV vurderes til at være bedst inden for genrerne "Kunst og kultur" af 91 % (en stigning fra 87 % i 2008), "Dansk dokumentar" (steget fra 70 % i 2008 til 76 % i 2009) og "Danske serier" (faldet fra 80 % i 2008 til 76 % i 2009). Inden for genren "Børneprogrammer" vurderes DR til at være bedst af 66 %, et fald fra 69 % i 2008.

Disse styrkeområder er i lighed med tidligere år næppe overraskende, eftersom DR TV klart har et større udbud af disse programtyper end f.eks. TV 2 eller andre kanaler.

I redegørelsen for 2008 fandt DR det ikke tilfredsstillende, at kun 43 % mente, at DR TV er bedst til nyhedsprogrammer i 2008 ligesom i 2007. Der har i år været en mindre fremgang til 46 % i 2009. Dette resultat omtales dog som "kun 46 %", hvilket indikerer en fortsat utilfredshed med resultatet.

Nævnet er ved et møde med DR i 2009 blevet oplyst om, hvordan de forskellige vurderingsundersøgelser samlet bidrager til arbejdet med kvalitetsudvikling, herunder, at den såkaldte Public Service Image undersøgelse omfatter spørgsmål om seernes vurdering af kvaliteten for programområderne. Uddrag af denne undersøgelse omtales i det følgende afsnit.

Radio

DR har siden 2008 også gennemført en kvalitetsmåling for radiomediet. Også i denne måling, der er inspireret af tv-kvalitetsmålingen, foretages der en relativ kvalitetsvurdering af de danske radiotilbud. Undersøgelsen på radio-området er dog konstrueret på den måde, at den enkelte respondents svar kun tæller med i den hovedkategori, som respondenteren har vurderet som den vigtigste for den enkelte. Kvalitetsundersøgelsen på radioområdet for radio afdækker derfor, *"Hvilke kanaler er bedst til det, som er vigtigst for den enkelte respondent."*

Kvaliteten af DRs radiovirksomhed vurderes i lighed med 2008 som meget høj med større eller mindre fremgang i næsten alle kategorier. Kun i kategorierne "Smalt radioindhold" (fra 93 % til 92 %) og "Radiodrama" (fra 93 % til 90 %) er der mindre tilbagegang at spore. Den kategori, hvor DR Radio har det dårligste resultat, er "Musik", hvor 65 % vurderer at DR er bedst, mens DR Radio kategorierne "Dokumentar" og "Religion og livsholdning" er de to kategorier, der opnår bedste resultater, begge med 96 % der vurderer, at DR Radio er bedst på disse områder. Dette er meget flotte resultater, men spørgsmålet er dog, i hvilket omfang der overhovedet er konkurrerende udbud i disse kategorier.

Dr.dk

Brugernes kvalitetsvurdering af dr.dk foregår ligesom for radioen i brugernes vigtigste kategori. Ligeledes er der tale om en relativ vurdering i forhold til de 30 største indholdsudbydere på nettet. Brugernes vurderinger finder sted inden for fem hovedområder.

Resultaterne på kvalitetsmålingen af dr.dk bærer ifølge redegørelsen *"præg af at internetmediet i sit udgangspunkt er langt mere fragmenteret end tv og radio fordi udbuddet på nettet er markant større."*

Det fremgår ligeledes, at selvom DR ikke er nær så dominerende som inden for tv og radio, så er dr.dk et af de dominerende sites i kvalitetsmålingen, og klarer sig godt inden for "Nyhedsområdet" og "Kulturområdet" begge med 23 % af vurderingerne "bedst til" i respondenternes vigtigste kategorier. DR vurderer, at den fremgang, der er set inden for kategorien "Litteratur" kan tilskrives, at der i løbet af

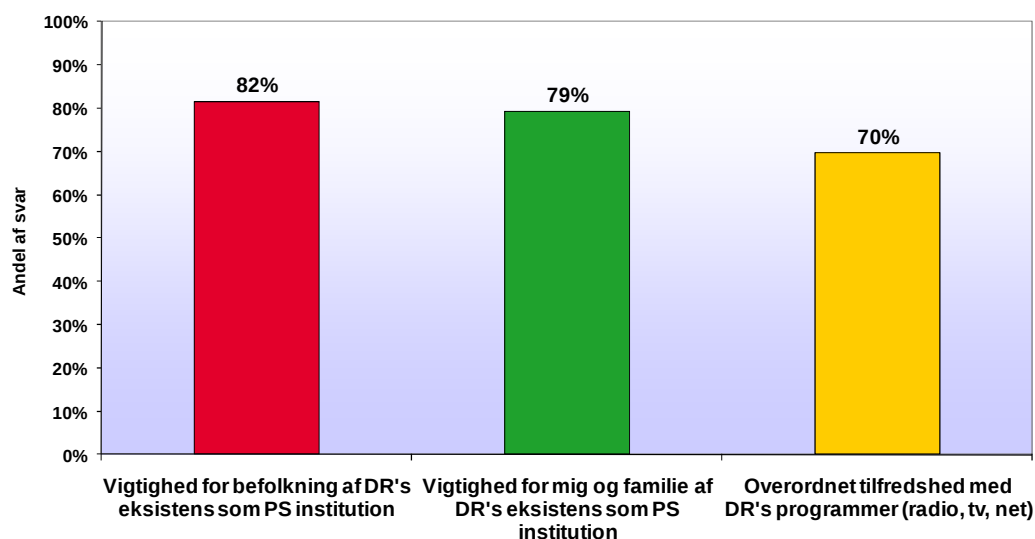
2009 blev stillet en lang række lydbøger til rådighed som pod casts, ligesom der er oprettet læseklubber på siden.

5.1.20 DRs Public Service Image-undersøgelse

Nævnet har ved en tidligere lejlighed opfordret DR til at offentliggøre resultater fra Public Service Image-undersøgelsen (PSI), som DR gennemfører årligt. Dette ønske har DR til Nævnets tilfredshed efterkommet i public service-redegørelsen for 2009, hvor der bringes udvalgte resultater fra undersøgelsen.

I undersøgelsen har respondenterne dels skullet tage stilling til, hvor god DR er inden for en række områder, dels skullet angive, hvor vigtigt det pågældende område er for respondenterne og vedkommendes familie og sidst vurderet, hvor vigtigt området er for den danske befolkning generelt. PSI-undersøgelsen, der således giver et overordnet billede af befolkningens tilfredshed med DR, er et vigtigt redskab i stationens interne strategiarbejde.

DR - samlet vurdering og vigtighed
2009, Andel af svar 7-10 på 10-punkts skala

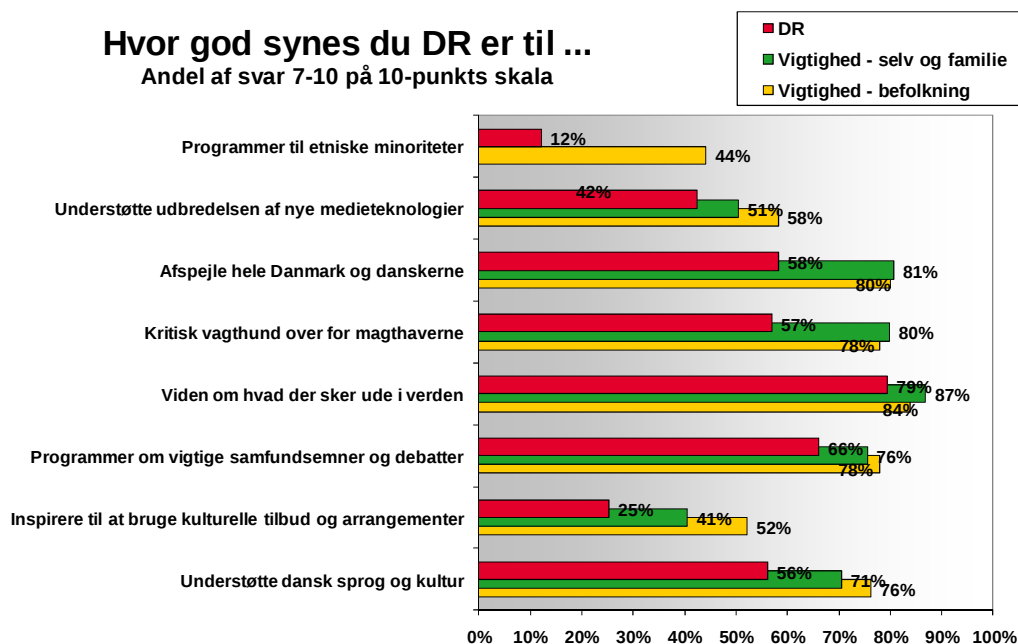

Kilde: DRs Public Service Image-undersøgelse, DRs Public Serviceredegørelse 2009

Det fremgår af undersøgelsens resultater, som gengivet i figuren oven for, "at der er udbredt støtte og opbakning til public service, og at danskerne ikke blot har fokus på, hvad de selv interesserer sig for, men også lægger stor vægt på DRs betydning for samfundet i bredere forstand. Den samlede vurdering af DR i undersøgelsen ligger i øvrigt højere end vurderingen inden for de fleste mere specifikke områder. Dette kan tyde på, at DR har et forholdsvis stærkt image som public service-institution og således ikke blot er summen af en række konkrete tilbud." Den lavere vurdering af DR inden for en række delområder fremgår af nedenstående figur.

Hvor god synes du DR er til ...

Andel af svar 7-10 på 10-punkts skala

Kilde: DRs Public Service Image-undersøgelse, DRs Public Serviceredegørelse 2009

DR understreger selv, at det er ønskværdigt, at der ikke er for stor afstand mellem det, befolkningen synes er vigtigt og på vurderingen af, hvor god DR er til at opfylde forventningerne på disse områder. DR nævner selv området "Kritisk vagthund over for magthaverne" som et område, det vurderes at være vigtigt for befolkningen, at DR er god til, men hvor DR ikke vurderes at klare sig tilfredsstillende. Derfor vil dette område være et fokusområde for DR i de kommende år. Et andet fokusområde vil på baggrund af undersøgelsen være DRs evne til at "Afspejle Danmark og danskerne", der også vurderes vigtigt, men hvor DR halter efter i opfyldelsen af forventningerne.

DR konkluderer på baggrund af ikke blot PSI-undersøgelsen, men også en række andre undersøgelser, at den generelle opfattelse af DR hænger tæt sammen med opfattelsen af DR1, der er den bredeste indgang til DR. Her er oplevelsen af ikke mindst "TV Avisen" væsentlig. Det konkluderes desuden, at det er vanskeligere at leve op til forventningerne på tv end på radio og internet og vanskeligst at indfri forventninger på de bredeste kanaler.

DR nævner i afsnittet afslutningsvis et udsnit af, hvilke danske og internationale priser DRs programmer har vundet i 2009. I alt har DR modtaget 180 priser i 2009. Nævnet finder, at dette er en nyttig og relevant information, som på en god måde illustrerer, hvilke typer programmer DR kendes for i såvel Danmark som udlandet.

5.1.21 Dialog med befolkningen, herunder særligt lytter- og seerorganisationerne, og de organisatoriske rammer for denne dialog (Krav 18)

Dette punkt omtales fyldigt i redegørelsen s. 68-70. Der afholdes årligt to dialogmøder, hvor DRs topledelse mødes med repræsentanter for KLF Kirke & Medier, ARF Multimedier, Katolsk Medieforum og EU-modstandernes lytter og seerforbund samt Det ny Public Serviceråd. Dagsordenen til disse dialogmøder bliver aftalt med Sammenslutningen af Lytter- og Seerorganisation i Danmark. Emnerne i 2009 var

bl.a. DRs Public Service-redegørelse, P2-sendetilladelsen og slukningen af det analoge tv-signal. Desuden var emner som værditest af DRs programmer, tonen i underholdningsprogrammerne, dækningen af Europa Parlaments-valget og ændringen af Tronfølgerloven på dagsordenen.

Ud over dette har DR etableret 11 dialogfora, der hver især repræsenterer en P4-region. Disse fora har i alt mere end 150 medlemmer og mødes med DRs distriktsledelse hovedsageligt for at diskutere den regionale dækning på P4, dr.dk og de landsdækkende kanaler. I 2009 blev især debatteret dækningen af kommunalvalget, den regionale dækning af kriminalstoffet samt musikken på P4. En gang årligt inviteres medlemmerne af de 11 dialogfora til "DR Dagen", hvor programmerne drøftes med DRs ledelse.

DR modtager årligt over 200.000 henvendelser om programmer og webtilbud. I dette tal indgår ikke sms'er, chats, quizzer, afstemninger mm.

Via den særlige klagefunktion på nettet har DR i 2009 modtaget 4.406 henvendelser i 2009, hvoraf de 4.361 var kritiske. Antallet af henvendelser var 4.013 i 2008 og 4.596 i 2007. Ud over de klager, der modtages via klagefunktionen på hjemmesiden, modtager DR årligt tusindvis af klager og kritiske kommentarer.

Radio- og tv-nævnet bemærker, at antallet af klager over voldsomme effekter er steget relativt kraftigt fra 107 i 2007 til 126 i 2008 og 179 i 2009. DR oplyser, at det, der er klaget hyppigst over i 2009 er "Unfair og tendentiøs dækning", som 299 har klaget over via netfunktionen i 2009.

Beretningen omtaler også klagesager, dog omtales ikke, om der har været sager for Pressenævnet. Af DRs hjemmeside fremgår imidlertid, at DR i 2009 havde seks sager for Pressenævnet, hvilket er et fald fra ni sager i 2008. Pressenævnet udtalte ingen kritik i fem ud af seks sager men udtalte kritik og krav om genmæle i den sidste sag. Lytternes og Seernes Redaktør er siden 2007 ansat af DRs Bestyrelse. Hans opgave er at styrke DRs klagebehandling. Det oplyses, at lytter- og seerredaktøren i 2009 forelagde indstilling i 28 sager for generaldirektøren i 2009 mod 36 sager i 2008 og 45 sager i 2007. Almindeligvis følger generaldirektøren indstillingerne fra lytternes og seernes redaktør. Det er efterfølgende af DR oplyst, at i to ud af 28 sager i 2009 fulgte generaldirektøren ikke indstillingen fra lytternes og seernes redaktør. I 2008 fraveg generaldirektøren i én sag. I alt fik 12 ud af 28 klager helt eller delvist medhold i deres klager i 2009.

5.1.22 Fordeling af DRs ressourcer (ikke nummereret krav), s. 72-73

"Redegørelsen skal [...] overordnet redegøre for, hvilke ressourcer der er medgået til opfyldelsen af forpligtelserne."

Der er ikke fastsat noget mål for dette, men redegørelsen for 2007 viste, at DRs eget strategiske mål om, at 80 % ressourcerne skal anvendes til program- og ud-sendesomkostninger, næsten var nået (79,2 %). I 2008 var resultatet stort set det samme. Redegørelsen for 2009 indeholdt ikke oplysning om denne parameter, men DR har på Nævnets forespørgsel meddelt følgende:

"80/20 fordeling"

DR har et strategisk mål om, at den andel af DRs ressourcer, der anvendes til program- og udsendelsesvirksomhed, skal øges, således at den ved udgangen af 2008 skulle udgøre 80 pct. af de samlede omkostninger.

Andel af program- og udsendelsesomkostninger	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Mål 2009
Program- og udsendelsesomkostninger	78,3%	78,6%	78,0%	79,2%	79,1%	79,9%	80,0%
Øvrige omkostninger	21,7%	21,4%	22,0%	20,8%	20,9%	20,1%	20,0%

Udviklingen i program- og udsendelsesomkostninger i perioden 2004-2009 viser, at andelen af program- og udsendelsesomkostninger har været stigende over perioden. I 2009 udgør andelen af program- og udsendelsesomkostninger 79,9 % og DR indfrier således næsten sit eget mål om fordeling af ressourcer.

Nævnet har ingen bemærkninger til disse supplerende oplysninger, eftersom målet om 80/20-fordelingen er DRs eget, internt fastlagte mål.

Der er mange muligheder for at give en "overordnet redegørelse" i forhold til kontraktens forpligtelser. DR har valgt programkategorier eller -formål på tværs af medierne som nøgle til ressourcefordelingen³. Det har den fordel, at det oplyses, hvor meget DR bruger f.eks. på nyheder på tværs af alle medierne (18 %), og det stilles så i forhold til, at nyheder fylder 8 % af tv-sendetiden på DR1+DR2, 81 % på DR K, DR Ramasjang, DR HD og DR Update samlet når genudsendelsestimer tælles med på de nye kanaler, og 31 % hvis genudsendelsestimerne ikke regnes med. På FM-radio fylder Nyheder 9 % af sendetiden og 5 % af de digitale radiosendetimer. Nyhedsprogrammer er altså relativt kostbart at producere, men det er ikke belyst, hvad nyhedsforpligtelsen koster i hvert af medierne.

Et andet vigtigt eksempel er dramatik. Den danske dramatik koster 19 % af ressourcerne (og det er næsten udelukkende til tv), og giver "kun" 4 % af sendetiden på DR1+DR2, og 3 % på DR K, DR Ramasjang, DR HD og DR Update samlet. På FM-radio er der ifølge opgørelsen ikke sendt dansk dramatik, mens dansk dramatik udgør 1 % af sendetiden på digital radio. Dansk dramatik er således næsten fem gange så dyr som den gennemsnitlige sendetime, og her er endda regnet al dansk dramatik med, også genudsendelser af gamle serier eller spillefilm. Omvendt koster den udenlandske dramatik kun 4 % af ressourcerne, men leverer 30 % af sendetiden på DR1+DR2, altså kun ca. en syvendedel af den gennemsnitlige timepris. På DR K, DR Ramasjang, DR HD og DR Update samlet fylder den udenlandske dramatik 7 % af sendetiden, når genudsendelsestimer medregnes, mens den fylder 24 % når genudsendelser ikke medregnes. Der er således stor prisforskel på dansk og udenlandsk dramatik, hvilket er med til at vise betydningen af public service på et lille marked.

³ At der teknisk er tale om "programformål" fremgår ved, at Kor og Orkester indgår med 10 % af ressourcerne, og det er vigtigt at få oplyst prisen på denne centrale forpligtelse. Men der findes ikke en programkategori "kor og orkester". Udsendelsesaktiviteten må overvejende findes indenfor musik og underholdning.

Nævnet finder således, at disse oplysninger har stor værdi til at skabe klarhed om, hvad opfyldelsen forskellige forpligtelser koster. På den anden side er det ikke alle områder, der dækkes af programkategorierne, f.eks. er børneprogrammer ikke en programkategori, tjenesterne for handicappede heller ikke.

6. Konklusion

Radio- og tv-nævnet finder samlet set på baggrund af sin gennemgang af DRs public service-redegørelse for 2009, at DR i 2009 opfylder public service-kontraktens krav, og at redegørelsen på langt de fleste punkter giver et fyldestgørende og retvisende billede af DRs programudbud og danskernes brug heraf i 2009.

Nævnet bemærker, at flere opgaver, det før har været vanskeligt at opfylde, nu er opfyldt:

1. Nyheder på fremmedsprog er blevet iværksat i 2009
2. Der sendes nu det krævede timeantal programmer på tv til unge
3. DR har i 2008 testet og i 2009 anvendt et nyt system til opgørelse af dækningen af mindre sportsgrene, og har desuden i 2009 introduceret programmet "Min sport" dedikeret mindre idrætsgrene og derigennem markant øget dækningen af denne kategori

DR gennemførte i 2008 en større spareplan på programområdet, der var påbegyndt i 2007 (187,5 mio. kr. om året). Virkningerne af spareplanen holder sig inden for de kvantitative rammer, kontrakten fastlægger, og som Nævnet mere entydigt kontrollerer. Som påpeget i udtalelsen for 2008 har Nævnet ikke let adgang til at vurdere, hvordan nedskæringerne har påvirket kvaliteten eller mangfoldigheden af udsendelserne. DR redegjorde dog i sin kommentar til Nævnets udtalelse om redegørelsen for 2008 for virkningen af spareplanen.

I forhold til beskyttelsen af mindreårige har DR redegjort grundigt for arbejdet med udbredelse af kendskab til regler på området i organisationen, hensyn i planlægningen af programfladen, "børnezoner" og bl.a. indsatsen for at opbygge en videnbank i DR på området samt forventet afholdelse af møde med Medierådet for Børn og Unge vedrørende rådets notat om skadelighed af vold mv. i tv. DR har i 2009 udsendt en række advarsler i forbindelse med udsendelse af Forbrydelsen II og Rejseholdet samt genudsendelse af Forbrydelsen og Livvagterne. Nævnet har tidligere tilkendegivet over for såvel DR som TV 2, at *hvis* der sendes programmer med potentielt skadeligt indhold, er det ikke tilstrækkeligt blot at advare før udsendelsen af disse programmer. Denne type programmer må alene sendes på tidspunkter, hvor børn ikke kan forventes at se fjernsyn, idet DR og TV 2 ikke kan udsende kodede programmer. Nævnet noterer sig, at der efter DRs opfattelse ikke udsendes programmer, der kan skade mindreårige børn alvorligt. DR har ikke umiddelbart i sin public service-redegørelse forholdt sig til indhold, der kan skade, men ikke alvorligt. Alvorligt skadeligt indhold må slet ikke udsendes på DR eller TV 2, mens indhold der kan skade, men ikke alvorligt, efter Nævnets vurdering ikke bør sendes tidligere end kl. 21.00.

Nævnet anerkender den indsats, DR gør i forbindelse med beskyttelsen af mindreårige men skal anmode DR om at redegøre for forskellen på de to skadelighedsni-

veauer "alvorligt skadeligt" og "skadeligt", idet DR alene har beskrevet "alvorligt skadeligt" indhold i public service-redegørelsen for 2009.

Nævnet har tidligere haft drøftet anvendeligheden af DRs kvalitetsmåling som reelt udtryk for seernes kvalitetsbedømmelse af blandt andet DR og DRs kanaler men anerkendt, at forskellige vurderingsundersøgelser *samlet* kan bidrage til arbejdet med kvalitetsudvikling. DR redegør i årets public service-redegørelse fortsat for den årlige kvalitets-undersøgelse, samt for DR Panelet og DR Børnepanelet mm. Derudover har DR efterkommet Nævnets ønske om at offentliggøre resultater fra den Public Service Image-undersøgelse, som ligeledes gennemføres årligt. Disse resultater afspejler bl.a., at DRs eksistens som public service-institution vurderes som "vigtig for befolkningen" af en stor andel af danskerne.

DR peger på baggrund af Public Service Image-undersøgelsen på, at vigtige indsatsområder vil være at styrke rollen som *"Kritisk vagthund over for magthaverne"* – en rolle DR også har defineret i *"DRs 10 programetiske bud"* – og at *"Afspejle hele Danmark og danskerne"*.

For så vidt angår de talmæssige oplysninger påser Rigsrevisionen ifølge kontrakten, at de regnskabsmæssige oplysninger i public service-redegørelsen er korrekte, og at der foreligger tilfredsstillende dokumentation for øvrige talmæssige oplysninger, der har betydning for vurderingen af redegørelsen.

Christian Scherfig
Nævnensformand